

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Вищого навчального закладу
Укоопспілки «Полтавський університет
економіки і торгівлі»
18 квітня 2019 року № 88-Н

Форма № П-4.04

**Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**
Навчально-науковий інститут бізнесу та сучасних технологій
Форма навчання заочна
Кафедра менеджменту

Допускається до захисту

Завідувач кафедри _____ Л.М. Шимановська-Діанич

«_____» березня 2021 р.

ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему «Інформаційне забезпечення фінансового планування на
підприємстві» (за матеріалами Акціонерного товариства
Комерційний банк «ПриватБанк»)
зі спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
освітня програма «Документознавство та інформаційна діяльність»

Виконавець роботи Іщенко Карина Олександрівна

(підпис, дата)

Науковий керівник д.і.н., професор Оніпко Тетяна Володимирівна

(підпис, дата)

Рецензент Молчанова Наталія Юріївна

ПОЛТАВА 2021

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	8
1.1 Значення інформації для фінансового планування на підприємстві, її класифікація.....	8
1.2 Складові системи інформаційно-аналітичного забезпечення фінансового планування на підприємстві.....	16
1.3 Система інформаційного забезпечення стратегічного фінансового планування на підприємстві.....	26
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ В АТ КБ «ПРИВАТБАНК».....	36
2.1 Характеристика діяльності АТ КБ «ПриватБанк».....	36
2.2 Аналіз системи інформаційного забезпечення фінансового планування в АТ КБ «ПриватБанк».....	42
2.3 Фінансова звітність як інформаційна база фінансового планування в АТ КБ «ПриватБанк».....	51
РОЗДІЛ 3 НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	57
3.1 Перспективи використання сучасних інформаційних технологій при здійсненні фінансового планування на підприємстві.....	57
3.2 Шляхи удосконалення інформаційного забезпечення фінансового планування на підприємстві.....	64
3.3 Напрями оптимізації інформаційного забезпечення стратегічного фінансового планування в АТ КБ «ПриватБанк».....	70

ВИСНОВКИ.....	76
РЕКОМЕНДАЦІЇ.....	79
СПИСОК ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ.....	80
ДОДАТКИ.....	90

ВСТУП

Фінансове планування розглядають як невід'ємну частину загального планування діяльності підприємства. На підприємство майже завжди впливає нестабільність зовнішнього середовища, невизначеність умов господарювання, тому ефективність роботи підприємства багато в чому залежить від стану фінансового планування. Чим вищий рівень невизначеності, тим більшого значення набуває планування, а від його вірності та точності прогнозу залежать успіхи або невдачі підприємницької діяльності.

Фінансове планування – це процес розроблення системи фінансових планів і планових (нормативних) показників щодо забезпечення розвитку підприємства необхідними фінансовими ресурсами та підвищення ефективності його фінансової діяльності у майбутньому періоді [70, с. 315].

Фінансове планування здатне забезпечити втілення стратегічних задумів через розробку конкретних планів дій на плановий період, та як наслідок точніше розрахувати ефективність наявних ресурсів, кінцеві економічні та фінансові результати. Використання механізмів фінансового планування надає можливості підприємству досягти довгострокових позитивних результатів, що сприяє зміцненню фінансового стану підприємства та стійкості його позицій на ринку жорсткої конкуренції. Відтак планування – це процес перетворення цілей підприємства в прогнози та плани, процес визначення пріоритетів, засобів та методів їхнього досягнення.

Нині інформаційні технології набувають великого значення в житті сучасної людини. Досвід процвітаючих підприємств переконує в тому, що їхній успіх завдячується наявністю добре функціонуючої інформаційної системи. За допомогою інформаційних програм підприємство може спрогнозувати витрати, поліпшити фінансові результати тощо. Водночас недостатньо дослідженим залишається питання використання сучасних інформаційних технологій при здійсненні фінансового планування на підприємстві.

Ефективність фінансового планування на підприємстві значною мірою залежить від якості його інформаційного забезпечення. У ринковій економіці відома формула «час – гроші» доповнюється аналогічною формулою: «інформація – гроші».

В умовах конкурентного ринкового середовища володіння повною, достовірною та актуальною інформацією сприяє прийняттю ефективних управлінських рішень, а також знижує рівень фінансового ризику для підприємств будь-якої форми власності та галузі. Наявність надійної ділової інформації у підсумку призводить до покращання фінансового результату підприємства.

У зв'язку з цим проблема інформаційного забезпечення фінансового планування на підприємстві є актуальною і такою, що потребує досліджень.

Проблему інформаційного забезпечення фінансового планування на підприємстві досліджували такі науковці, як І.Г. Аберніхіна, І. С. Андрющенко, О.І. Антонюк, М. Д. Білик, І.А. Бланк, П.Ю. Буряк, К.В. Васьківська, О.М. Гончаренко, М.І. Дядюра, С.М. Киркач, О.М. Колодізев, І.С. Лапіна, П.І. Мельник, І.В. Нагорна, О.С. Наумов, О. Ю. Нестор, О.В. Неізнестна, О.О. Носирєв, Ю.М. Осадчук, Г.Й. Островська, А. М. Поддєрьогін, Л.А. Свистун, Г.В. Ситник, О.А. Сич, І.Г. Сокиринська, Т. О. Ставерська, В.М. Шелудько та ін.

Мета дипломної роботи полягає у теоретичному узагальненні інформаційного забезпечення фінансового планування на підприємстві і за результатами виконаного дослідження надання рекомендацій щодо удосконалення інформаційного забезпечення фінансового планування в Акціонерному товаристві Комерційний банк «ПриватБанк».

Згідно з цією метою було сформульовано такі завдання:

- розкрити значення інформації для фінансового планування на підприємстві, її класифікацію;
- розглянути складові системи інформаційно-аналітичного забезпечення фінансового планування на підприємстві;

- з'ясувати суть системи інформаційного забезпечення стратегічного фінансового планування на підприємстві;
- охарактеризувати діяльність АТ КБ «ПриватБанк»;
- проаналізувати систему інформаційного забезпечення фінансового планування в АТ КБ «ПриватБанк»;
- дослідити фінансову звітність як інформаційну базу фінансового планування в АТ КБ «ПриватБанк»;
- з'ясувати перспективи використання сучасних інформаційних технологій при здійсненні фінансового планування на підприємстві;
- обґрунтувати шляхи удосконалення інформаційного забезпечення фінансового планування на підприємстві;
- визначити напрями оптимізації інформаційного забезпечення стратегічного фінансового планування в АТ КБ «ПриватБанк».

Об'єктом дослідження є процес інформаційного забезпечення фінансового планування на підприємстві.

Предметом дослідження є теоретико-методологічні засади інформаційного забезпечення фінансового планування на підприємстві й методичні підходи до його вдосконалення.

Суб'єктом дослідження є Акціонерне товариство Комерційний банк «ПриватБанк».

При розв'язанні завдань, спрямованих на досягнення мети дослідження, у роботі використано сукупність таких загальнонаукових методів дослідження:

- методи систематизації й використання інформаційного матеріалу (аналіз, абстрагування, синтез, індукції та дедукції, теоретичного узагальнення; класифікації) – під час дослідження теоретико-методологічних засад інформаційного забезпечення фінансового планування на підприємстві та обґрунтуванні напрямів удосконалення інформаційного забезпечення фінансового планування суб'єкта дослідження;

- метод причинно-наслідкового аналізу – при дослідженні впливу сучасних інформаційних технологій на фінансове планування підприємства;

- метод порівняльного аналізу – для порівняння інформаційного забезпечення фінансового планування Акціонерного товариства Комерційний банк «ПриватБанк» з іншими банківськими установами;
- метод контент-аналізу – для аналізу контенту сайту Акціонерного товариства Комерційний банк «ПриватБанк»;
- графічний метод – для ілюстрації аналітичних положень і висновків дипломної роботи.

Інформаційно-методологічною базою дослідження є: законодавчі й нормативні акти: Закон України «Про інформацію» від 02 жовтня 1992 р., Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13 січня 2011 р.; Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» від 22 травня 2003 р.; монографії; навчальні посібники; статті вітчизняних і закордонних учених з досліджуваної проблеми; довідково-інформаційні видання; відомості мережі Інтернет; статистичні дані суб'єкта дослідження, матеріали сайту суб'єкта дослідження тощо.

Практичне значення одержаних результатів полягає в розробці рекомендацій щодо удосконалення інформаційного забезпечення фінансового планування на підприємстві, зокрема в АТ КБ «ПриватБанк».

Структура і обсяг роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, дев'яти підрозділів, висновків, рекомендацій, списку інформаційних джерел. Робота містить 79 сторінок основного тексту, 9 рисунків, 6 таблиць, 4 додатки. Список інформаційних джерел налічує 75 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

1.1 Значення інформації для фінансового планування на підприємстві, її класифікація

Фінансове планування у теоретичному аспекті розглядається як найвагоміша та невід’ємна частина загального планування діяльності підприємства. На підприємство майже завжди впливає нестабільність зовнішнього середовища, невизначеність умов господарювання, тому ефективність роботи підприємства багато в чому залежить від стану фінансового планування. Чим вищий рівень невизначеності, тим більшого значення набуває планування, а від його вірності та точності прогнозу залежать успіхи або невдачі підприємницької діяльності.

Фінансове планування – це процес розроблення системи фінансових планів і планових (нормативних) показників щодо забезпечення розвитку підприємства необхідними фінансовими ресурсами та підвищення ефективності його фінансової діяльності у майбутньому періоді [70, с. 315].

Ефективність фінансового планування на підприємстві значною мірою залежить від якості його інформаційного забезпечення. В умовах ринкової економіки відома формула «час – гроші» доповнюється аналогічною формулою: «інформація – гроші». Вичерпна, достовірна, своєчасна і зрозуміла інформація є основою для ухвалення оптимальних фінансових рішень, спрямованих на зменшення витрат фінансових ресурсів, зростання прибутку і ринкової вартості підприємства.

Основну питому вагу в загальному потоці інформації займає економічна інформація, яка відображає всю багатогранність виробничої та господарської діяльності підприємств. За допомогою економічної інформації здійснюються основні функції управління: планування, облік, аналіз та контроль.

Відносини, в які вступає підприємство із суб'єктами зовнішньою середовища, базуються на фінансовій інформації про дане підприємство. Фінансова інформація представляє собою набір даних (в систематизованій певним чином формі) про стан: господарських ресурсів, зобов'язань і фінансових джерел фірми; рівня прибутку і витрат, що дозволяють судити про очікувані доходи і пов'язані з ними ризики; оборотів фірми і якості її активів; обсягу і якості потоків грошових коштів [21, с. 38].

В умовах ринкової економіки попит на фінансову інформацію дуже високий. Щоб задовольнити такі різноманітні інформаційні потреби всіх зацікавлених сторін, сучасне підприємство мусить конструювати упорядковані потоки своєї фінансової інформації, її систематизоване подання в залежності від змісту запиту відповідної групи споживачів з точки зору її корисності.

З іншого боку, фінансова інформація, яка є продуктом праці вищого менеджменту кожного підприємства, формується, виходячи з ідеї раціонального управління фінансами. Це об'єктивне за своєю природою переважне право вищого менеджменту підприємства формувати фінансову інформацію безперечно нехтує інтересами інших користувачів. Саме ця обставина – головна причина появи асиметрії фінансової інформації.

Витоки фінансової інформації визначаються дворівневим характером обліку: виробничого, що відображає рух товарних потоків; фінансового, що відображає рух фінансових потоків. Інтеграція цих потоків інформації, представлена у вигляді форм фінансової звітності, є ключем до задоволення найбільш важливих вимог, що висуваються до фінансової інформації користувачами.

Фінансова інформація використовується для обґрунтування фінансових рішень. Ефективне її використання передбачає обізнаність фінансових менеджерів зі змістом внутрішньої та зовнішньої фінансової інформації, а також з фінансовою термінологією [56].

Інформацію, що використовується у процесі фінансового планування, можна класифікувати за різними ознаками. Схематично види інформації, що стосуються безпосередньо фінансового планування, зображено на рис. 1.

Рисунок 1.1 – Класифікація видів інформації, що стосується фінансового планування, складено автором за [48]

Інформацію, яка забезпечує потреби фінансового менеджменту, можна класифікувати за видами залежно від її джерела та призначення [9, с. 131–132]:

1. Звітні та оперативні дані, зокрема баланс, форми бухгалтерської звітності, статистичні та фінансові оперативні дані. До цього виду інформаційного забезпечення можна віднести, крім даних відповідних форм офіційної бухгалтерської та статистичної звітності, також розроблені підприємством форми документів-носіїв оперативної інформації, а також накопичувані збірники усіх видів звітної інформації.

2. Нормативна та інструктивна інформація всіх рівнів (державна, регіональна, галузева). Цей вид інформації включає законодавчо-правові та нормативно-методичні документи з питань фінансової діяльності, відповідні збірники інформаційних матеріалів.

3. Планово-прогнозна інформація. Цей вид інформації охоплює: статистичні збірники (державні, регіональні, галузеві, відомчі) з питань фінансової діяльності, фінансових ринків, банківської діяльності; публікації з відповідних питань у періодичних виданнях; прогнозні дані, бюджети всіх рівнів та їх проекти; курси валют у динаміці, біржову та банківську оперативну інформацію.

До цього виду інформаційного забезпечення фінансового планування можна віднести також дані інвестиційної інформації, зокрема результати порівняльної оцінки варіантів інвестиційних проектів за всіма видами інвестицій (прямих або портфельних). Носіями цієї інформації можуть бути довідки або прогнозні моделі трастових та інвестиційних компаній (у тому числі і банків) щодо управління портфелем цінних паперів, робочі розрахунки підприємства з питань планування та оцінювання ефективності інвестицій.

До планово-прогнозного виду інформаційного забезпечення фінансового планування можна також віднести інформацію, яка використовується для складання бізнес-плану підприємства, зокрема всі види техніко-економічних розрахунків з цих питань, довідково-аналітичну інформацію. Носіями такої інформації можуть слугувати відповідні форми бізнес-плану, поточний та перспективний фінансові плани підприємства.

4. Довідково-аналітична інформація. До цього виду інформаційного забезпечення фінансового менеджменту можна віднести накопичувальну або різного роду разову інформацію, яка формується відповідними службами підприємства. Ця інформація включає, зокрема, різні аналітичні огляди, що складаються підприємством, у тому числі пояснювальні записки до балансу і кожної з форм бухгалтерської звітності з питань фінансово-господарської діяльності підприємства, а також накопичувальні аналітичні збірники, таблиці, форми, макети, бізнес-довідки з різних аспектів фінансів підприємства.

Для успішного фінансового планування фінансовому керівництву підприємства рекомендується використовувати достатню інформаційну базу, що описує індивідуальні особливості фінансової структури підприємства та його позицію на ринку, а саме:

- законодавчі акти, постанови директивних органів із питань розвитку галузі;
- вихідні дані, які розраховуються відповідними службами при розробці проекту плану (прибуток, економічні нормативи);
- результати попередньої роботи зі споживачами із встановлення довгострокових господарських зв'язків та укладення договорів поставок і надання послуг;
- інформацію про використання трудових та матеріально-технічних ресурсів (із врахуванням досвіду підприємств розвинених країн світу);
- матеріали аналізу виробничо-фінансової діяльності з метою виявлення внутрішніх резервів виробництва та збільшення прибутку підприємств й максимізації їх ринкової вартості та ін. [48].

Управління підприємством в умовах ринкової економіки, конкуренції ставить високі вимоги до інформації, яка формує систему інформаційного забезпечення фінансового планування:

- суттєвість – визначає, наскільки інформація впливає на результати фінансових рішень;
- повнота – характеризує завершеність обсягу інформаційних даних, потрібних для прийняття рішень;
- своєчасність – характеризується актуальністю для оцінювання минулих, теперішніх і майбутніх подій;
- достовірність – досягається за відсутності помилок та необ'єктивних суджень;
- зрозумілість – можливість її однозначного тлумачення за умови, що користувачі мають знання та зацікавлені сприймати цю інформацію;
- порівнянність – можливість використати її для порівняння даних за різні періоди, різних підприємств;
- релевантність – характеризує рівень використання інформації під час прийняття рішень;
- ефективність – передбачає, що витрати на одержання окремих інформативних показників не повинні перевищувати ефект, отриманий у

результаті їх використання під час підготовки і реалізації відповідних управлінських рішень [7, с. 91].

Усіх користувачів інформації про діяльність підприємства поділяють на дві категорії: зовнішні та внутрішні (рис. 1.2).

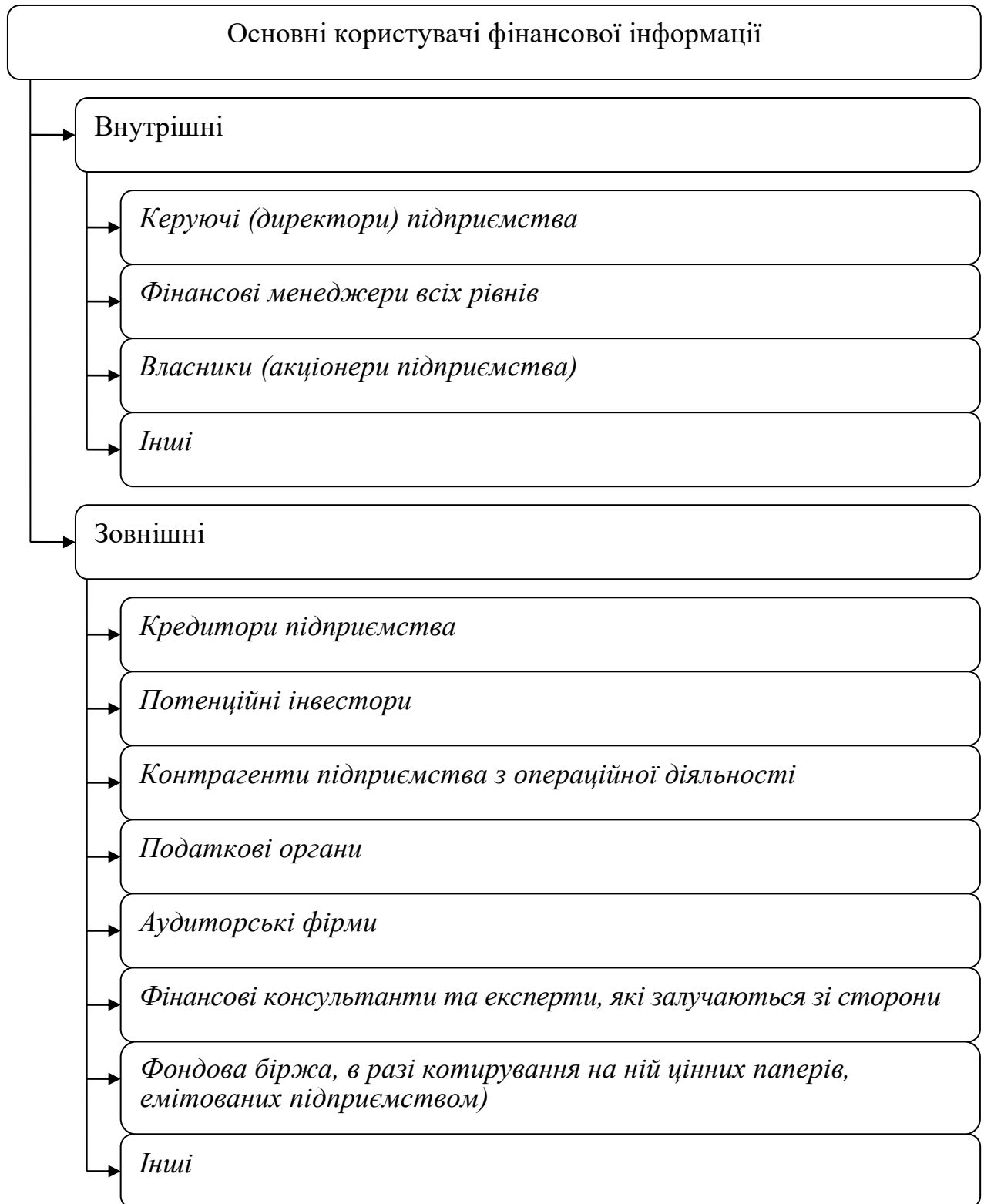

Рисунок 1.2 – Перелік основних користувачів фінансової інформації підприємства [37, с. 33]

До внутрішніх користувачів належить управлінський персонал підприємства, власники (акціонери) підприємства, службовці тощо. Внутрішні користувачі використовують як інформацію, що характеризує результати фінансової діяльності підприємства та його фінансовий стан, доступну для всіх користувачів, так і значний обсяг інформації про фінансову діяльність, яка є комерційною таємницею. Крім того, внутрішні користувачі послуговуються низкою фінансових показників, які формуються із зовнішніх джерел.

Зовнішніх користувачів фінансової звітності поділяють на дві групи:

- користувачі, які безпосередньо зацікавлені в діяльності підприємства;
- користувачі, які опосередковано зацікавлені в діяльності підприємства.

До першої групи належать:

- потенційні інвестори підприємства;
- теперішні та потенційні кредитори;
- постачальники та покупці;
- держава (податкові органи).

До другої групи зараховують тих юридичних та фізичних осіб, які вивчають звітність для того, щоб захищати інтереси користувачів з першої групи, а саме:

- аудиторські служби;
- консультанти з фінансових питань;
- органи реєстрації та інші державні органи контролю;
- законодавчі органи;
- юристи (для оцінювання виконання умов угод, дотримання законодавчих норм під час розподілу прибутку та виплати дивідендів);
- преса та інформаційні агентства (огляди, оцінювання тенденцій розвитку);
- торговельно-виробничі асоціації (для статистичного узагальнення інформації за галузями, для аналізу результатів діяльності на галузевому рівні);
- профспілки (для формування вимог щодо заробітної плати та умов трудових угод, оцінювання тенденцій розвитку галузі).

Усі користувачі фінансової інформації, незалежно від групи, до якої вони належать, зацікавлені в її повноті, правдивості, неупередженості, своєчасності.

Використання різними групами користувачів фінансової інформації охарактеризовано в табл. 1.

Таблиця 1.1 – Використання фінансової інформації різними групами користувачів [7, с. 93]

Користувачі	Інтереси	Джерела інформації
Менеджери підприємства	Оцінювання ефективності виробничої та фінансової діяльності; прийняття управлінських та фінансових рішень	Внутрішні звіти; фінансова звітність підприємств
Органи оподаткування	Оподаткування	Фінансова звітність; податкова звітність; дані внутрішніх перевірок
Акціонери	Оцінювання адекватності доходу рівню ризиковості вкладених інвестицій, перспектив виплати дивідендів	Фінансова звітність
Кредитори	Визначення наявності ресурсів для погашення кредитів та виплати відсотків	Фінансова звітність; спеціальні довідки
Постачальники	Встановлення наявності ресурсів для оплати поставок	Фінансова звітність
Покупці	Оцінювання того, наскільки довго може продовжуватись діяльність підприємства	Фінансова звітність
Службовці	Оцінка стабільності та рентабельності діяльності підприємства з метою визначення перспективи своєї зайнятості, отримання фінансових та інших пільг та виплат від підприємства	Фінансова звітність
Статистичні органи	Статистичні узагальнення	Статистична звітність; фінансова звітність

У наш час інформація має вирішальне значення для фінансового планування на підприємстві. Неможливо переоцінити значення повної та достовірної інформації про фінансовий стан та результати діяльності підприємства для вирішення поточних та перспективних фінансово-господарських проблем.

1.2 Складові системи інформаційно-аналітичного забезпечення фінансового планування на підприємстві

Інформаційне забезпечення відіграє важливу роль в будь-яких управлінських процесах підприємства. Ефективність фінансового планування на підприємстві значною мірою залежить від якості його інформаційного забезпечення. Вичерпна, достовірна, своєчасна і зрозуміла інформація є основою для ухвалення оптимальних фінансових рішень, спрямованих на зменшення витрат фінансових ресурсів, зростання прибутку і ринкової вартості підприємства.

Система інформаційного забезпечення фінансового менеджменту характеризує сукупність інформаційних ресурсів, що відображають внутрішнє та зовнішнє середовище підприємства і є необхідною умовою для прийняття ефективних фінансово-господарських рішень на кожному етапі управління фінансовою діяльністю підприємства [7, с. 90]

Пріоритетними завданнями інформаційно-аналітичного забезпечення процесу фінансового планування виступають [48]:

- насичення управлінської системи швидкою та достовірною інформацією про зміни навколишнього середовища;
- перевірка якості, цінності та достовірності отримуваних даних;
- забезпечення оперативності обміну даними по вертикалі та по горизонталі;
- організація вхідної та вихідної інформації комунікаційної системи;
- моніторинг інформаційних ресурсів управлінсько-інформаційних систем.

Показники системи інформаційного забезпечення фінансового планування формуються за рахунок внутрішніх і зовнішніх джерел інформації. Усі показники інформаційної бази необхідно отримувати з надійних та достовірних джерел інформації. У кожному конкретному випадку треба визначити склад показників інформаційної бази, критерії, яким повинна відповідати відібрана інформація, способи організації та захисту інформаційних потоків. Склад показників інформаційної бази залежить від галузевої належності підприємства, його організаційно-правової форми, рівня диверсифікації фінансової діяльності.

Систему показників інформаційно-аналітичного забезпечення фінансового планування, що формуються із зовнішніх джерел представлено на рис. 1.3.

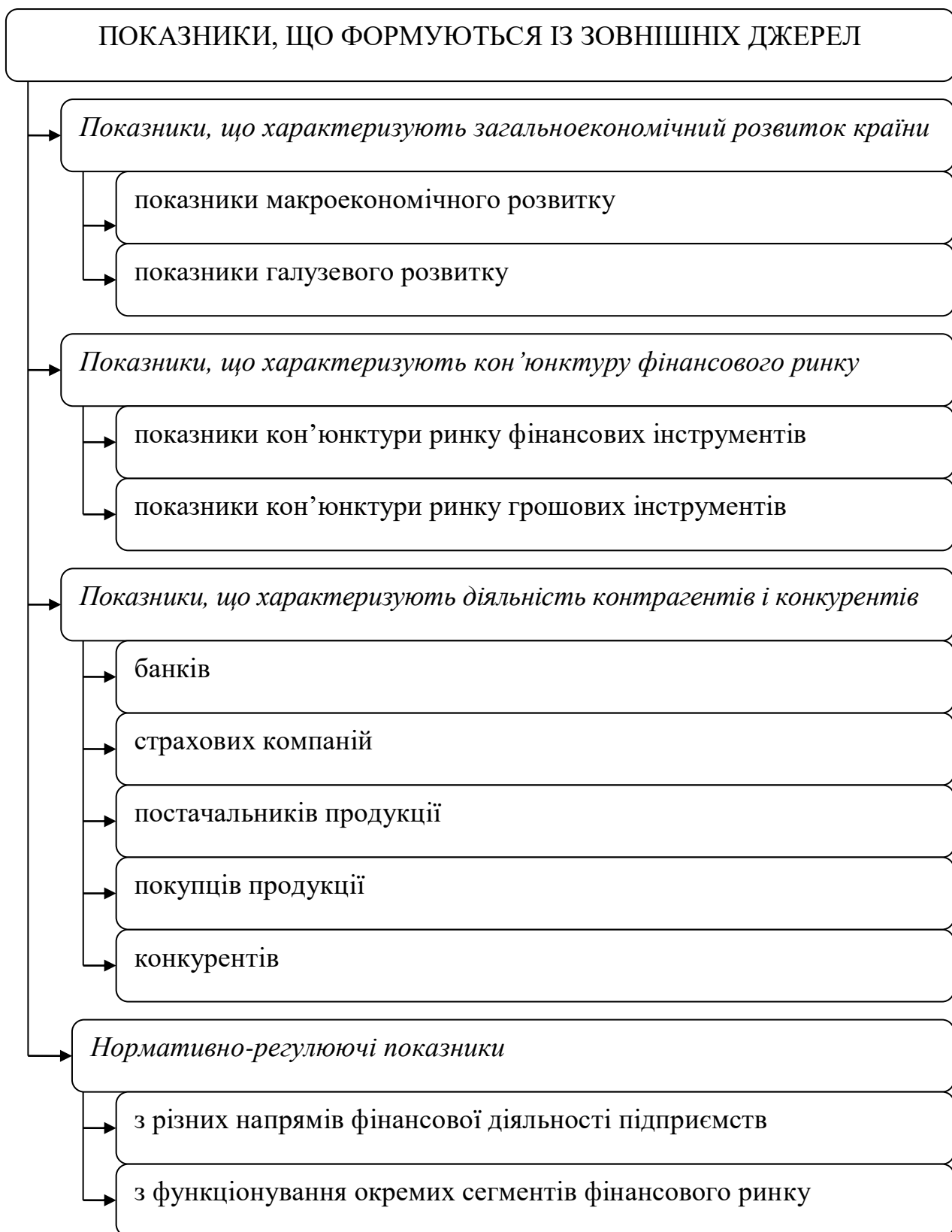

Рисунок 1.3 – Система показників інформаційно-аналітичного забезпечення фінансового планування, що формуються із зовнішніх джерел [37, с. 34]

Перелік показників інформаційно-аналітичного забезпечення фінансового планування, що формуються із зовнішніх джерел, представлено в табл. 1.2.

Таблиця 1.2 – Показники інформаційно-аналітичного забезпечення фінансового планування на підприємстві, що формуються із зовнішніх джерел [7, с. 91–92]

Показники	Джерела формування
1	2
<p>I. Показники, що характеризують загальноекономічний розвиток країни:</p> <p>1. Показники макроекономічного розвитку:</p> <ul style="list-style-type: none"> – темпи зростання валового внутрішнього продукту та національного доходу; – обсяг емісії грошей в аналізованому періоді; – грошові доходи населення; – вклади населення в банках; – індекс інфляції; – облікова ставка Центрального банку. <p>2. Показники галузевого розвитку:</p> <ul style="list-style-type: none"> – обсяг випущеної (реалізованої) продукції, його динаміка; – загальна вартість активів підприємства, зокрема оборотних; – сума власного капіталу підприємства; – сума прибутку підприємства, зокрема від основної (операційної) діяльності; – ставка оподаткування прибутку від основної діяльності; – ставка податку на додану вартість та інших податків, які сплачують підприємства галузі; – індекс цін на продукцію галузі в аналізованому періоді. 	<p>Дані державної статистики</p> <p>Законодавча база</p>
<p>II. Показники, які характеризують кон'юнктуру фінансового ринку:</p> <p>1. Показники, які характеризують кон'юнктуру ринку фінансових фондових інструментів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – види основних фондових інструментів (акцій, облігацій, деривативів тощо), які обертаються на біржовому та позабіржовому фондових ринках; – котирувальні ціни пропозиції та попиту основних видів фондових інструментів; – обсяги та ціни угод за основними видами фондових інструментів; – зведений індекс динаміки цін на фондовому ринку. <p>2. Показники, які характеризують кон'юнктуру ринку грошових інструментів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – кредитна ставка окремих комерційних банків, диференційована за термінами надання кредиту; – депозитна ставка окремих комерційних банків, диференційована за вкладами до запитання та терміновими вкладами; – офіційних курс окремих валют, якими оперує підприємство в зовнішньоекономічній діяльності; – курс придбання – продажу аналогічних видів валют, встановлений комерційними банками. 	<p>Публікації періодичних комерційних видань, фондової та валютної біржі, електронні джерела</p>

1	2
<p>III. Показники, які характеризують діяльність контрагентів та конкурентів, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> – банків; – страхових компаній; – постачальників продукції; – покупців продукції; – конкурентів. 	<p>Публікації звітних матеріалів у пресі, відповідні рейтинги з основними результативними показниками діяльності банків, страхових компаній, платні бізнес-довідки, які надають окремі інформаційні компанії</p>
<p>IV. Нормативно-регулюючі показники:</p> <ul style="list-style-type: none"> – нормативно-регулюючі показники з різних аспектів фінансової діяльності підприємства; – нормативно-регулюючі показники з питань функціонування окремих сегментів фінансового ринку. 	<p>Нормативно-правові акти, які приймають різні органи державного управління</p>

Показники системи інформаційного забезпечення фінансового планування, що базуються на інформації з зовнішніх джерел, поділяються на чотири основні групи:

1. Показники, що характеризують загальний економічний розвиток країни. Інформаційні показники цієї групи слугують основою проведення аналізу і прогнозування умов зовнішнього фінансового середовища функціонування підприємства. Формування системи показників цієї групи базується на даних державної статистики, що публікуються.

Показники, що входять до складу першої групи, підрозділяються на два блоки. У першому блоці – «Показники макроекономічного розвитку» – містяться такі інформаційні показники:

- а) темпи росту внутрішнього валового продукту і національного доходу;
- б) об'єм емісії грошей в аналізованому періоді;
- в) грошові доходи населення;
- г) вклади населення в банках;
- д) індекс інфляції;
- е) облікова ставка центрального банку.

У другому блоці – «Показники галузевого розвитку» – містяться основні інформаційні показники по галузі, до котрої належить підприємство:

- а) обсяг виробленої (реалізованої) продукції, його динаміка;
- б) загальна вартість активів підприємства, у тому числі оборотних;
- в) сума власного капіталу підприємства;
- г) сума валового прибутку суб'єкта господарювання, у тому числі за основною (операційною) діяльністю;
- д) ставка оподаткування прибутку від основної діяльності;
- е) ставка податку на додану вартість і акцизного збору на продукцію, що випускається суб'єктами господарювання галузі;
- є) індекс цін на продукцію галузі в періоді, що розглядається.

2. Показники, що характеризують кон'юнктуру фінансового ринку. Формування системи показників цієї групи ґрунтується на публікаціях періодичних комерційних видань, фондової і валютної бірж, а також на відповідних електронних джерелах інформації. Ці показники також слугують основою для розробки реалістичних фінансових планів.

Показники, що входять до складу другої групи, підрозділяються на три блоки. У першому блоці – «Показники, що характеризують кон'юнктуру окремих сегментів фондового ринку» – містяться такі основні інформаційні дані:

- а) види основних фондових інструментів (акцій, облігацій, деривативів і т. ін.), що обертаються на біржовому і позабіржовому фінансовому ринку;
- б) котирувальні ціни пропозиції і попиту основних видів фондових інструментів;
- в) обсяги і ціни угод за основними видами фондових інструментів;
- г) зведений індекс динаміки цін на фондовому ринку.

У другому блоці – «Показники, що характеризують кон'юнктуру окремих сегментів кредитного ринку» – містяться такі основні інформаційні дані:

- а) кредитна ставка окремих комерційних банків, диференційована за строками надання фінансового кредиту;
- б) лізингова ставка за видами лізингованих активів;

в) депозитні ставки окремих комерційних банків, диференційовані за вкладками до запитання і терміновими вкладками.

У третьому блоці – «Показники, що характеризують кон'юнктуру окремих сегментів валютного ринку» – містяться такі інформаційні показники:

а) офіційний курс окремих валют, котрими оперує суб'єкт господарювання у процесі зовнішньо-економічної діяльності;

б) курс купівлі-продажу аналогічних видів валют, встановлений комерційними банками.

3. Показники, що характеризують діяльність контрагентів і конкурентів. Система інформаційних показників цієї групи використовується в основному для аналізу ефективності формування і використання фінансових ресурсів, адже від цього також залежить реалістичність і ефективність фінансового плану підприємства. Ці показники формуються зазвичай у розрізі таких блоків: «Банки», «Лізингові компанії», «Страхові компанії», «Інвестиційні компанії і фонди», «Постачальники продукції», «Покупці продукції», «Конкуренти».

Джерелом формування показників цієї групи слугують: публікації звітних матеріалів у пресі (для окремих видів господарюючих суб'єктів такі публікації є обов'язковими), відповідні рейтинги з основними результативними показниками діяльності (за банками, страховими компаніями), а також платні бізнес-довідки, що надаються окремими інформаційними компаніями (отримання такої інформації повинно здійснюватися лише легальними способами).

4. Нормативно-регулюючі показники. Система цих показників ураховується у процесі здійснення тих аспектів фінансового планування, котрі пов'язані з особливостями державного регулювання фінансової діяльності підприємств. Ці показники формуються, як правило, у розрізі двох блоків: «Нормативно-регулюючі показники за різними аспектами фінансової діяльності суб'єкта господарювання» і «Нормативно-регулюючі показники з питань функціонування окремих сегментів фінансового ринку». Джерелом формування показників цієї групи є нормативно-правові акти, що приймаються різними органами державного управління [18].

Систему показників інформаційно-аналітичного забезпечення фінансового планування, що формуються із внутрішніх джерел представлено на рис. 1.4.

Рисунок 1.4 – Система показників інформаційно-аналітичного забезпечення фінансового планування, що формуються із внутрішніх джерел [37, с. 35]

Перелік показників інформаційно-аналітичного забезпечення фінансового планування, що формуються із внутрішніх джерел, представлено в табл. 1.3.

Таблиця 1.3 – Система показників інформаційно-аналітичного забезпечення фінансового планування на підприємстві, що формуються із внутрішніх джерел [7, с. 92]

Показники	Джерела формування
<p>I. Показники, які характеризують фінансовий стан та результати фінансової діяльності підприємства загалом:</p> <ul style="list-style-type: none"> – показники Балансу підприємства; – показники Звіту про фінансові результати підприємства; – показники Звіту про рух грошових коштів; – показники Звіту про власний капітал підприємства; – дані Примітки до річної фінансової звітності підприємства. 	Дані фінансового обліку підприємства
<p>II. Показники, які характеризують фінансові результати діяльності окремих структурних підрозділів підприємства:</p> <ul style="list-style-type: none"> – показники, які формуються за сферами фінансової діяльності підприємства; – показники, які визначають за регіонами діяльності (якщо наявна регіональна диверсифікація фінансової діяльності); – показники, які формуються за центрами відповідальності (центри затрат, доходу, прибутку та інвестицій). 	Дані управлінського обліку
<p>III. Нормативно-планові показники, пов'язані з фінансовим розвитком підприємства:</p> <ul style="list-style-type: none"> – система внутрішніх нормативів, які регулюють фінансовий розвиток підприємства; – система планових показників фінансового розвитку підприємства. 	Дані фінансового обліку підприємства, дані управлінського обліку

Показники системи інформаційного забезпечення фінансового планування, що базуються на інформації з внутрішніх джерел, поділяються на три групи:

1. Показники фінансової звітності суб'єкта господарювання. Система інформаційних показників цієї групи найбільш широко використовується у процесі фінансового планування, оскільки дає найбільш агреговане уявлення про результати фінансової діяльності підприємства.

Метою складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства.

Перевагою показників цієї групи є їх уніфікованість, оскільки вони базуються на загальноприйнятих стандартизованих принципах обліку (що дозволяє використовувати типові технології і алгоритми фінансових розрахунків за окремими аспектами формування і розподілу фінансових ресурсів, а також

порівнювати ці показники з іншими аналогічними підприємствами; чітка регулярність формування (в установлені нормативні строки); високий ступінь надійності (звітність, що формується на базі фінансового обліку, надається зовнішнім користувачам і підлягає зовнішньому аудиту).

Показники, що входять до складу цієї групи, поділяються на п'ять основних блоків. У першому блоці містяться показники, що відображаються в «Балансі» підприємства. У другому блоці містяться показники, що відображаються у «Звіті про фінансовий результат» підприємства. У третьому блоці містяться показники, що відображаються у «Звіті про рух грошових коштів» підприємства. У четвертому блоці відображено показники «Звіту про власний капітал». П'ятий блок висвітлює дані з «Приміток до фінансової звітності».

2. Показники управлінського обліку підприємства. Ця група показників використовується для проведення аналізу за всіма аспектами фінансової діяльності підприємства, а в найбільшій мірі – у процесі аналізу фінансового забезпечення операційної діяльності, що дозволяє забезпечити достовірне фінансове планування.

У порівнянні з фінансовим управлінський облік володіє такими перевагами:

- відображає не лише вартісні, але й натуральні значення показників;
- періодичність представлення результатів управлінського обліку повністю відповідає потребі в інформації для проведення окремих етапів фінансового планування, цей облік може бути структуризований у будь-якому розрізі – за центрами відповідальності, видами фінансової діяльності тощо (при одночасному агрегуванні показників у цілому за суб'єктом господарювання);
- може відображати окремі активи з урахуванням темпів інфляції, вартості грошей у часі тощо).

У процесі побудови системи інформаційного забезпечення фінансового планування управлінський облік покликаний формувати групи показників, що відображають обсяги діяльності, суму і склад затрат, суму і склад отримуваних доходів і ін. Дані групи показників формуються у процесі управлінського обліку зазвичай за такими блоками:

- а) за сферами фінансової діяльності підприємства;
- б) за регіонами діяльності (якщо для підприємства характерна регіональна диверсифікація фінансової діяльності);
- в) за центрами відповідальності (витрат, доходів, прибутку і інвестицій).

3. Нормативно-планові показники, пов'язані з фінансовим розвитком суб'єкта господарювання. Дані показники використовуються у процесі фінансового планування для вивчення контрольованих показників фінансової діяльності. Вони формуються безпосередньо на підприємстві за такими двома блоками:

а) система внутрішніх нормативів, що регулюють фінансовий розвиток суб'єкта господарювання. У цю систему включені нормативи окремих видів активів суб'єкта господарювання, нормативи співвідношення окремих видів активів і структури капіталу, норми питомої витрати фінансових ресурсів і витрат тощо;

б) система планових показників фінансового розвитку суб'єкта господарювання. У склад показників цього блоку включається вся сукупність показників поточних і оперативних фінансових планів усіх видів [16, с. 88–89].

У результаті дослідження системи інформаційно-аналітичного забезпечення фінансового планування на підприємстві, можна зробити висновок про беззаперечну роль інформаційних ресурсів в діяльності сучасних суб'єктів господарювання будь-якої галузі.

Інформаційне забезпечення фінансового планування на підприємстві варто розглядати як комплексне поняття, що охоплює сукупність даних, організацію їх введення, обробки, збереження та накопичення, пошуку, а також поширення в межах компетенції зацікавлених осіб в зручному для них вигляді.

Для успішного проведення фінансового планування керівництву рекомендується використовувати достатню інформаційну базу, яка описує індивідуальні особливості фінансової структури підприємства та його позицію на ринку. Керівники підприємств, фінансові менеджери повинні міркувати аналітично, сприймати й оцінювати інформацію та виходячи з цього, приймати управлінські рішення.

1.3 Система інформаційного забезпечення стратегічного фінансового планування на підприємстві

В умовах конкурентного ринкового середовища володіння повною, достовірною та актуальною інформацією сприяє прийняттю ефективних управлінських рішень, а також знижує рівень фінансового ризику для суб'єкта господарювання. Наявність надійної ділової інформації у підсумку призводить до покращання фінансового результату підприємства.

Основою системи стратегічного фінансового планування слугує стратегічний фінансовий план. Від того, наскільки правильно він складений, залежить як довгострокова, так і поточна діяльність підприємства. Від повноти, доступності та достовірності інформації залежить правильність складання та ефективність плану. Її зміст визначається галузевими особливостями діяльності конкретного підприємства, його організаційно-правовою формою функціонування, рівнем диверсифікації фінансової діяльності та іншими умовами.

Для того щоб визначити сутність поняття «система інформаційного забезпечення стратегічного фінансового планування», необхідно окреслити сутність поняття «інформація». Цей термін з латинської означає «пояснення», «викладення», «повідомлення». Він набув вжитку ще наприкінці ХІХ ст., але спочатку використовувався лише щодо засобів зв'язку.

З розвитком науки і техніки інформацію почали розглядати залежно від конкретного змісту з використанням її різновидів, які стосуються різних галузей людської діяльності. Інформацію визначають як знання, що слугують для підготовки цілеспрямованих дій і є важливим елементом для прийняття рішень [47, с. 106].

Проблематика системи інформаційного забезпечення стратегічного фінансового планування суб'єктів господарювання зарубіжними та вітчизняними вченими розроблялася не достатньо.

Нестор О.О. пропонує наступне визначення поняття «система інформаційного забезпечення стратегічного фінансового планування» – це

сукупність інформації, а також засобів та методів її обробки, перетворення та трактування, що необхідна для здійснення стратегічного фінансового планування та прийняття відповідних управлінських рішень [46, с.119].

З урахуванням аналізу факторів зовнішнього і внутрішнього середовища система інформаційного забезпечення повинна відображати комплексну картину діяльності підприємства шляхом інтеграції всіх її елементів і системного підходу.

За допомогою стратегічного фінансового планування керівництво отримує інформацію про події, що вже відбулися або ще відбудуться, котра відображає економічні процеси і взаємозв'язки суб'єктів господарювання і ринку. Стратегічне фінансове планування слугує інструментом для отримання інформації внутрішніми і частково зовнішніми користувачами. Воно повинне надавати інформацію для прийняття рішень вищому керівництву, керівникам фінансової служби і потенційним інвесторам та кредиторам.

При формуванні інформації для стратегічного планування має значення відмінність між стратегічними даними і стратегічною інформацією. Щодо обробки інформації, визначають цю різницю так: «дані» – це аналітично не оброблені масиви показників, а «інформацією» є дані, котрі аналітично оброблені і можуть використовуватися з конкретною метою [44, с. 135]. Інформація збирається за фрагментами, які, зібрані воедино, мають справжню інформаційну цінність.

Інформація, яка використовується для управління, повинна бути сконцентрована на ключових результатах та завжди відповідати обставинам, що склалися. Напрацювання корисної інформації передбачає формування творчого підходу, який допомагає помітити особливості та нові тенденції.

До інформаційного інструментарію фінансового планування прийнято відносити наступні складові:

- розвинену систему управлінського і фінансового обліку, особливо різносторонню аналітичну систему обліку доходів і витрат на основі відповідних нормативів часу і обсягів;

- дієву прогнозно-аналітичну систему, що дозволяє не лише здійснювати загальне прогнозування розвитку зовнішнього середовища, але й отримувати поточні дані про ринкову кон'юнктуру в умовах обмеженості інформації;
- ефективну систему електронної обробки даних, що базується на використанні аналітичних, евристичних та імітаційних моделей й дозволяє здійснювати обмін даними на відстані;
- окремо слід виділити високий рівень професійних знань про елементи фінансового планування і досвід їх застосування [28].

Ефективним інструментом системи фінансового планування є впровадження бази даних, яка дасть змогу забезпечити працівників суб'єктів господарювання оперативними даними про його фінансовий стан; інформацією про події, що відбуваються; надавати консультації і обговорювати внутрішні документи; надавати інформацію для дилерів, постачальників, посередників; поглиблено вивчати ринок тощо.

Наявність надійної ділової інформації дозволить суб'єкту господарювання скоротити витрати на виробництво продукції, вдосконалити апарат управління, знайти нових постачальників і покупців продукції, що приведе до мінімізації витрат і максимізації прибутку та ринкової вартості.

Основу архітекtonіки системи інформаційно-аналітичного забезпечення становить глибоке багаторівневе дослідження вітчизняного і зарубіжного ринків за широким спектром показників і величин, що впливають на управління і результати діяльності суб'єктів господарювання.

У процесі формування архітекtonіки системи інформаційного забезпечення в управлінні фінансами проробляється рух інформації, взаємодія інформації між напрямками, виробляється графік і регламентація документообігу.

Розробка архітекtonіки системи інформаційно-аналітичного забезпечення починається з визначення того, які дані потрібні для досягнення цілей суб'єктів господарювання, і організації цих даних у вигляді деякої впорядкованої структури. Така організація даних задає рамки для їх підготовки, обробки й відображення. Вимоги до цих даних можуть стосуватися часу (актуальність,

швидкість, терміновість, поширеність), кількості (обсяг) і якості (достовірність, точність, детальність, змістовність, повнота).

Обсяг даних, що потребують обробки, значною мірою визначає виконання вимог за часом і якістю: чим він менший, тим їх простіше вдовольнити. Коли інформації багато, вимоги до її якості вищі, а стислі терміни ще більше ускладнюють завдання.

Дані можуть бути первинними чи вторинними, плановими чи фактичними. Первинними називаються дані, які виникають всередині суб'єкта господарювання і призначені для внутрішнього використання, вторинними – ті, що надходять із зовнішніх джерел чи збирають за межами суб'єкта господарювання. Планові дані (показники) являють собою приписи на майбутнє, фактичні – реальні на даний момент.

Для потреб автоматизованої обробки доцільно розділити дані на довгострокові і поточні. Довгострокові дані відображають кількісні характеристики об'єктів, такі як кількість, вага, об'єм, площа, довжина, а поточні – події, при яких ці кількісні характеристики змінюються.

Суб'єктам господарювання варто сформувати базу даних, котрі зібрані ними під час їхньої діяльності та використовуються в процесі стратегічного фінансового планування. База даних виступає як інструмент інтеграції інформаційних систем, забезпечуючи:

- централізоване управління інформацією;
- централізоване управління правами доступу;
- єдність даних для всього суб'єкта господарювання;
- актуальність даних;
- простоту внесення змін;
- гнучке розширення структури даних;
- гнучкість стосовно виробничого процесу;
- незалежність від програмного забезпечення [46, с.119].

Для того, щоб підприємства могли коректно здійснювати стратегічне фінансове планування, їхні бази даних повинні складатися з трьох блоків:

- 1) дані про ефективність у попередніх періодах;
- 2) дані про поточну ефективність;
- 3) прогнозні дані про ефективність.

Варто розглянути кожен з них детальніше.

1. Дані про ефективність у попередніх періодах слугують основою для оцінки поточної ситуації та можливих варіантів розвитку у майбутньому. Такі дані дуже корисні, оскільки дозволяють ознайомитися з діяльністю суб'єктів господарювання у розрізі історії, сильних і слабких сторін, ризиків, фінансових показників тощо. До їхнього складу входить інформація, яка буде корисною для оцінки поточної ситуації та її перспектив.

Перелік необхідних даних про ефективність суб'єктів господарювання у попередніх періодах включає інформацію про:

- продажі (у грошовому та кількісному вираженні);
- дохід;
- грошовий потік;
- амортизація;
- витрати;
- капітальні інвестиції;
- частку ринку.

Інший тип інформації, що може також включатися у цей перелік – це сильні і слабкі сторони суб'єктів господарювання у сфері маркетингу та виробництва, продуктивність на одного працівника, величина короткострокової та довгострокової заборгованості, витрати на наукові дослідження і розробки тощо.

2. Дані про поточну ефективність. Обсяг цих даних буде більшим, ніж обсяг тих, які пов'язані з ефективністю у попередніх періодах, оскільки сюди зазвичай включають інформацію, яку керівництво вважає важливою для оцінки поточної ситуації. Такі дані включатимуть наступне:

- фінансову інформацію;
- аналіз ринку і споживачів;

- аналіз конкурентів;
- аналіз ресурсів суб'єктів господарювання;
- аналіз навколишнього середовища;
- інші показники.

Збір такої інформації в основному відбувається двома шляхами:

1) підрозділам суб'єктів господарювання надається форма, у котру вони повинні внести необхідну інформацію;

2) керівництво ставить підрозділам запитання та дозволяє їм надавати ту інформацію, яку вони вважають доречною.

3. Прогнозні дані про ефективність. Раніше практично всі прогнози, складені для покращення стратегічного фінансового планування, були економічного характеру. Вони зазвичай зосереджували увагу на чинниках оточуючого середовища та економічних, що безпосередньо пов'язані із суб'єктами господарювання, наприклад, купівельна спроможність споживачів, рівень заробітної плати, продуктивність праці, загальні економічні умови, зміни в індексі споживчих цін. Вони також акцентували увагу на економічних тенденціях суб'єктів господарювання, в першу чергу, на прогнозах продажів, частці ринку, наявності робочої сили тощо.

Сьогодні багато суб'єктів господарювання роблять додаткові прогнози, такі як прогноз розвитку технологій, потенційних змін у законодавстві, зміни соціальної позиції споживачів, яка може вплинути на діяльність та ін.

Крім того, прогнози залежать від інтересів суб'єктів господарювання, наприклад, соціальних, економічних та політичних умов у країнах, з яких імпортується чи у які експортується продукція або щодо ведення справ у яких існує зацікавленість, демографічної ситуації, прогнози змін у правовому середовищі, прогнози спеціальних ринків тощо.

Для прогнозування важливі три ключові питання:

1) визначення чинників, важливих для успішного прогнозування. Тут важливо розрізняти три категорії. Найголовніша складається з тих чинників, які прямо стосуються суб'єктів господарювання, наприклад, прогноз продажів.

Наступна категорія – це такі чинники, як зміна соціальних цінностей, котрі можуть не розпізнаватися як ті, що прямо впливають на суб'єктів господарювання, але потенційно можуть це зробити. І остання категорія – це ті, майбутній вплив яких важко передбачити. Проблемою прогнозування є визначення частоти, з якою варто відстежувати всі чинники;

2) швидкість і якість, з якою прогнози можуть бути отримані із джерел, доступних суб'єктам господарювання;

3) методологія прогнозування, яку використовують для складання прогнозів, якщо суб'єкти господарювання приймуть рішення про їхню доцільність [51].

Послідовність і значущість обов'язкових складових для процесу фінансового планування проявляється у:

– методологічній та методичній базі розробки, контролю та аналізу виконання комплексу фінансових планів суб'єктів господарювання і достатньому рівні кваліфікації фахівців фінансово–економічних служб, який необхідний для реалізації цієї методики на практиці. Методичну базу складання, контролю та виконання стратегічних фінансових планів становить аналітичний блок, що є складовою процесу стратегічного фінансового планування;

– внутрішній інформації про діяльність суб'єктів господарювання, необхідній для розробки фінансових планів, контролю й аналізу їх виконання, та достатньої для уявлення його реального фінансового стану.

Основою інформаційного блоку є:

1) економічна інформація – прогноз процентних ставок, прогноз валового внутрішнього продукту (ВВП), прогноз темпів інфляції;

2) облікова інформація – інформація бухгалтерського обліку (баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів) і управлінського обліку;

3) інформація фондового ринку – ринкова капіталізація суб'єктів господарювання, курс акції, прибуток на акцію, коефіцієнт «ціна / прибуток», коефіцієнт дивідендних виплат та ін.;

4) повідомлення фінансових органів, інформація установ банківської

системи, інформація товарних, валютних бірж та інша фінансова інформація;

5) політична інформація;

– організаційна структура (оскільки процес фінансового планування завжди реалізується через організаційну структуру та систему управління, організаційний блок), що включає в себе:

1) кількість і функції служб апарату управління, в обов'язки яких входить розробка, контроль та аналіз фінансових планів суб'єктів господарювання;

2) сукупність структурних підрозділів (центрів фінансової відповідальності), відповідальних за виконання фінансового плану).

– програмно–технічне забезпечення. У процесі фінансового планування та контролю здійснюються реєстрація й обробка великих масивів інформації. Необхідність моделювання, включаючи аналіз за сценарієм «що, якщо»), реконсиляція потоків інформації «знизу–вгору / зверху–вниз», консолідація даних і перегляд ретроспективної інформації, а також звітність і графічне подання даних неможливі без використання програмно–технічних засобів (комп'ютерної бази та програмного забезпечення). Програмно–технічні засоби, що використовуються в процесі фінансового планування та контролю, складають програмно–технічний блок – наступну складову системи фінансового планування [15].

Побудова системи інформаційно-аналітичного забезпечення нерозривно пов'язана з упровадженням автоматизованих інформаційних технологій управління фінансовою діяльністю суб'єктів господарювання. Застосування таких технологій передбачає використання різноманітного програмного забезпечення сучасних засобів обчислювальної техніки і зв'язку, максимальне наближення термінальних приладів з накопичення, зберігання і обробки інформації до робочих місць фінансових менеджерів.

Разом з тим, варто врахувати, що високий ступінь автоматизації фінансової інформації посилює ризик зниження її безпеки, підвищує її вразливість до деструктивних впливів конкурентів та інших зацікавлених осіб. У зв'язку з цим,

впроваджуючи автоматизовані інформаційні технології управління фінансовою діяльністю, необхідно забезпечувати відповідні системи їх захисту.

Досконалість структури архітектури системи інформаційно-аналітичного забезпечення і якість стратегічних рішень залежить, перш за все, від компетентності спеціалістів, що обслуговують і експлуатують інформаційно-аналітичну систему. У зв'язку з цим важливим фактором, що впливає на систему інформаційно-аналітичного забезпечення стратегічного фінансового планування є наявність у персоналу, особливо в керівництва, стратегічного підходу й стратегічного мислення.

Проте система інформаційного забезпечення має ряд проблем, котрі потребують доопрацювання для подальшого вирішення, зокрема:

- створення методу ліквідації шумів при їх потраплянні в інформаційно-комунікаційний канал (зниження рівня недостовірності);
- інтеграція різних видів інформації (бухгалтерської, фінансової, звітної, статистичної) до єдиної системи інформаційного забезпечення;
- зменшення витрат на утримання системи;
- швидке моральне зношення інформаційно-технічних програм та електронних носіїв, що забезпечують безперервну роботу інформаційних систем [73].

Існує проблема в тому, що деякі аспекти функціонування економічної системи не піддаються оцінці, а залежать від зовнішнього середовища, яке характеризується швидкою мінливістю, через що стратегічне фінансове планування будь-якого суб'єкта господарювання базується на неповних даних, навіть якщо на ньому чітко налагоджена система бухгалтерського і статистичного обліку. В західній економіці ця мінливість пояснюється, в першу чергу, високою насиченістю споживчого попиту, його індивідуальним і швидкозмінним характером [28].

Будь-який план повинен бути складений з високим рівнем точності, тобто плани повинні бути конкретизовані і деталізовані, враховувати зовнішні і внутрішні умови діяльності суб'єктів господарювання. У процесі складання

фінансових планів здійснюють координацію планів окремих структурних підрозділів. Дії керівників таких підрозділів, функції яких організаційно розділені, повинні бути скоординовані. Координація завжди передбачає певний компроміс. За умови достатньої мотивації керівники підрозділів працюватимуть для досягнення загальних цілей суб'єктів господарювання, незважаючи на можливі втрати з їхнього боку. Фінансове планування регламентовано в системі управління [12].

Проаналізувавши переваги та недоліки системи інформаційно–аналітичного забезпечення, можемо зробити висновок про беззаперечну роль інформаційних ресурсів в діяльності сучасних суб'єктів господарювання. З інформації починається процес управління (вхідна інформація) та інформацією і закінчується (вихідна інформація), а від надійності, точності, достовірності, об'єктивності, своєчасності отримання даних – ефективної роботи системи інформаційно–аналітичного забезпечення – і залежить ефективне функціонування суб'єктів господарювання [65].

Отже, в конкурентних умовах ефективне функціонування системи інформаційного забезпечення стратегічного фінансового планування сприяє зниженню ризику для суб'єкта господарювання та прийняттю раціональних управлінських рішень. Зважаючи на те, що основою такої системи є стратегічний фінансовий план, доступність та достовірність інформації впливають на правильність складання цього документа.

Система інформаційного забезпечення стратегічного фінансового планування повинна мати чітку структуру та відображати картину діяльності суб'єкта господарювання шляхом інтеграції всіх її елементів.

Важливим питанням при побудові такої системи є впровадження автоматизованих інформаційних технологій управління фінансовою діяльністю суб'єкта господарювання, однак разом з тим не варто забувати, що це може призвести до зниження безпеки фінансової інформації та підвищення ризику її вразливості до сторонніх деструктивних впливів. Тому варто забезпечити відповідні системи її захисту.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ В АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

2.1 Характеристика діяльності АТ КБ «ПриватБанк»

Акціонерне товариство Комерційний банк «ПриватБанк» (АТ КБ «ПриватБанк») був заснований у 1992 р. Нині АТ КБ «ПриватБанк» є найбільшим за розмірами активів українським банком, лідером банківського ринку України. Єдиним акціонером ПриватБанку, якому належать 100% акцій, є держава в особі Кабінету Міністрів України.

Місія АТ КБ «ПриватБанк» – допомагати економіці розвиватися, бізнесу – зростати, а приватним клієнтам – здійснювати мрії, надаючи фінансові послуги найвищої якості. Слоган ПриватБанку – «Беремо і робимо».

У 2019 р. АТ КБ «ПриватБанк» забезпечив 54,7% прибутку банківської системи України та 92,6 % прибутку всіх державних банків країни. Кожен другий українець – клієнт Приватбанку. За підсумками 2019 р. ПриватБанк обслуговував 24,5 млн клієнтів. За останні три роки кількість клієнтів банку збільшилась на 2 млн. ПриватБанк орієнтований на обслуговування як приватних осіб, так і корпоративних клієнтів всіх форм власності. Основну частину корпоративних клієнтів, що обслуговуються банком, складають підприємства малого і середнього бізнесу [52].

За даними дослідження CBR Ukraine у II кварталі 2020 р. з ПриватБанком співпрацюють 64,7% українців – фізичних осіб старше 16 років. Вважають основним банком 52,3% користувачів банківських послуг – фізичних осіб. Серед корпоративних клієнтів у 2020 р.: юридичні особи – 65,7% співпрацюють, а 45% вважають своїм основним банком; суб'єкти підприємницької діяльності – фізичні особи (СПД ФО): 75,4% співпрацюють, 69,8% вважають своїм основним банком [54].

За даними Національного банку України на 01 жовтня 2020 р. АТ КБ «ПриватБанк» володіє найбільшою мережею банкоматів і терміналів самообслуговування серед банків України – 19 тис. 947. Національна мережа банківського обслуговування ПриватБанку має у своєму складі 1750 відділень. ПриватБанк є найбільшим емітентом і екваєром платіжних карток в Україні [53].

ПриватБанку належать система грошових переказів «PrivatMoney», що дозволяє відправити гроші у понад 100 країн світу, найпопулярніший в Україні Інтернет-банкінг і платіжна система Приват24. Також банк виступає екваєром електронної платіжної системи LiqPay.

АТ КБ «ПриватБанк» має свій сайт, на якому розміщені загальна інформація про банк, послуги, які він надає, новини, статистика, звітність тощо (рис. 2.1).

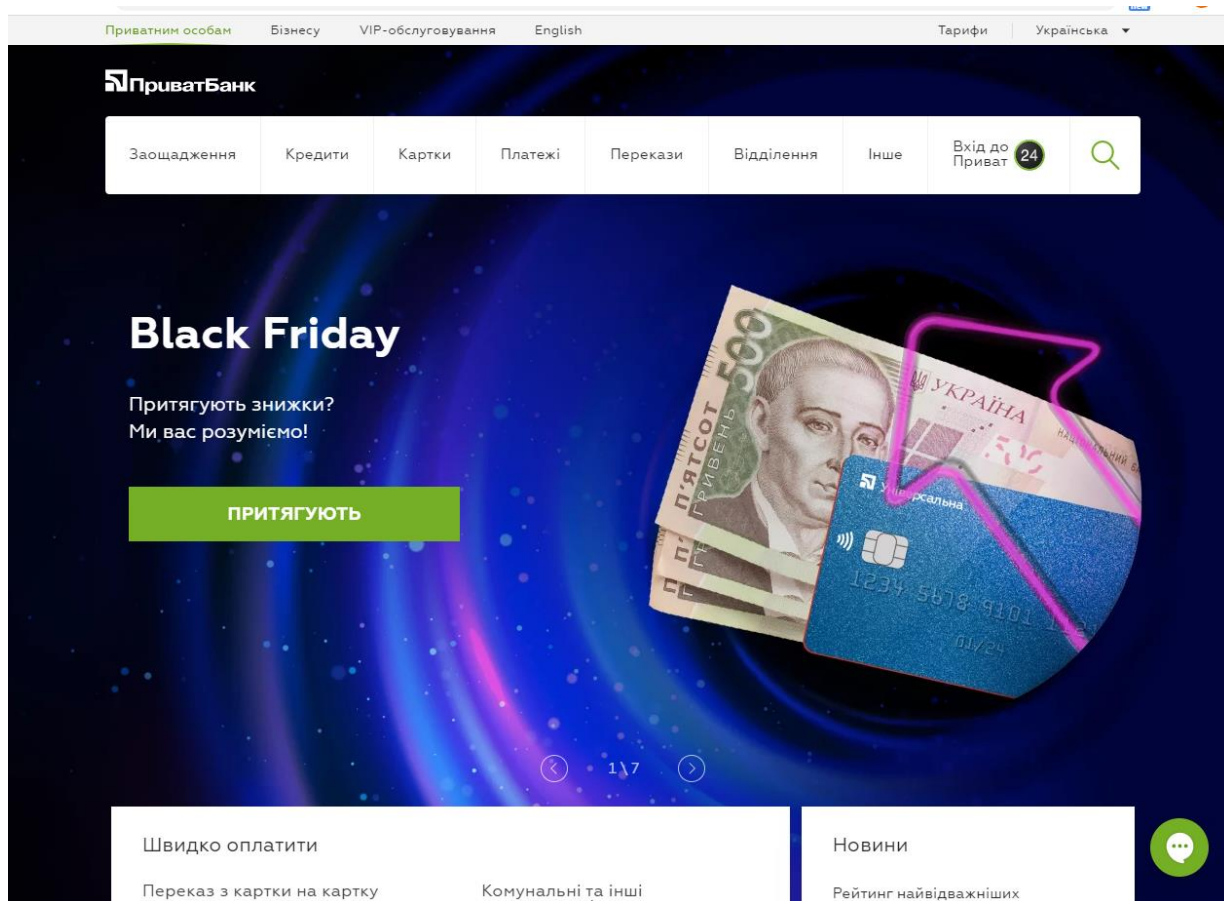

Рисунок 2.1 – Скриншот головної сторінки сайту АТ КБ «ПриватБанк» [54]

АТ КБ «ПриватБанк» є одним з найбільш інноваційних банків світу. Так, ще на початку 2000-х років (після запуску системи Приват24) банк почав одним із перших у світі використовувати одноразові динамічні SMS-паролі.

У 2014 р. на форумі банківських інновацій «FinovateSpring 2014» у місті Сан-Хосе (штат Каліфорнія, США) команда ПриватБанку представила перший у світі безконтактний Android-банкомат. Новий банкомат дозволяє для зняття грошей використовувати замість типової клавіатури смартфон або Google Glass. За підсумками голосування журі, Top-less банкомат ПриватБанку визнано переможцем конкурсу, а його оригінальна презентація отримала приз Best of Show [54].

У 2014 р. ПриватБанк перевів співробітників, що обслуговують клієнтів, на iPad зі спеціальними фінансовими додатками банку. Використання мобільних планшетів дозволяє обслуговувати клієнтів оперативніше та без черг.

ПриватБанк належить до найбільших розробників мобільних платіжних додатків в Україні. Крім Приват24 існують інші різноманітні додатки серед яких iPay (дозволяє приймати до оплати картки Visa та MasterCard з мобільного телефону, планшета та персонального комп'ютера), SendMoney (додаток для швидкого переказу грошей на картки з голосовим керуванням і автоматичним запам'ятовуванням шаблонів), ФотоКасса (додаток для оплати рахунків за допомогою фотокамери телефону) тощо.

У 2016 р. ПриватБанк посів перше місце в рейтингу інноваційних компаній України за версією сайту forbes.net.ua. У 2018 р. ПриватБанк спільно з компанією Apple запровадив систему NFC (зв'язок на невеликих відстанях) оплати Apple Pay, а до того з компанією Google – Google Pay.

ПриватБанк активно допомагає клієнтам максимально використовувати гаджети для цифрової оплати, насамперед смартфони та розумні годинники. ПриватБанк був першим банком в Україні з підтримкою Apple Pay.

Apple Pay – це система мобільних платежів та цифровий гаманець від компанії Apple. За допомогою Apple Pay користувачі iPhone та Apple Watch можуть оплачувати покупки на безконтактному POS-терміналі торгової точки за технологією NFC в поєднанні з гаманцем Apple Wallet. Для підтвердження платежу використовують Touch ID, Face ID або код-пароль. Також є можливість оплачувати покупки в інтернеті (на сайтах та у додатках).

Для власників Android-смартфонів і годинників ПриватБанк першим серед українських банків запуснув підтримку Google Pay. Google Pay (раніше Android Pay) – це система мобільних платежів розроблена компанією Google, яка дозволяє здійснювати покупки за допомогою мобільних пристроїв: смартфонів, планшетів, смарт-годинників на платформі Android. Оплата відбувається через відповідний додаток з використанням технології NFC. Нині кожен другий користувач Google Pay в Україні – клієнт ПриватБанку.

Команда ПриватБанку продовжує пропонувати нові продукти та послуги для клієнтів, робити доступними для них інноваційні технології. Банк постійно запускає щось нове – від дрібних поліпшень на кожен день до масштабних проектів. До останніх інновацій ПриватБанку, які отримали визнання у світі, належать такі продукти, як платіжний міні-термінал, вхід в Інтернет-банкінг через QR-код, онлайн-інкасація, десятки різноманітних мобільних додатків.

Приват24 – це найпопулярніший в Україні Інтернет-банкінг, що працює з 2001 р. та належить ПриватБанку. Гасло – «Ваш живий Інтернет-банк» (рис. 2.2).

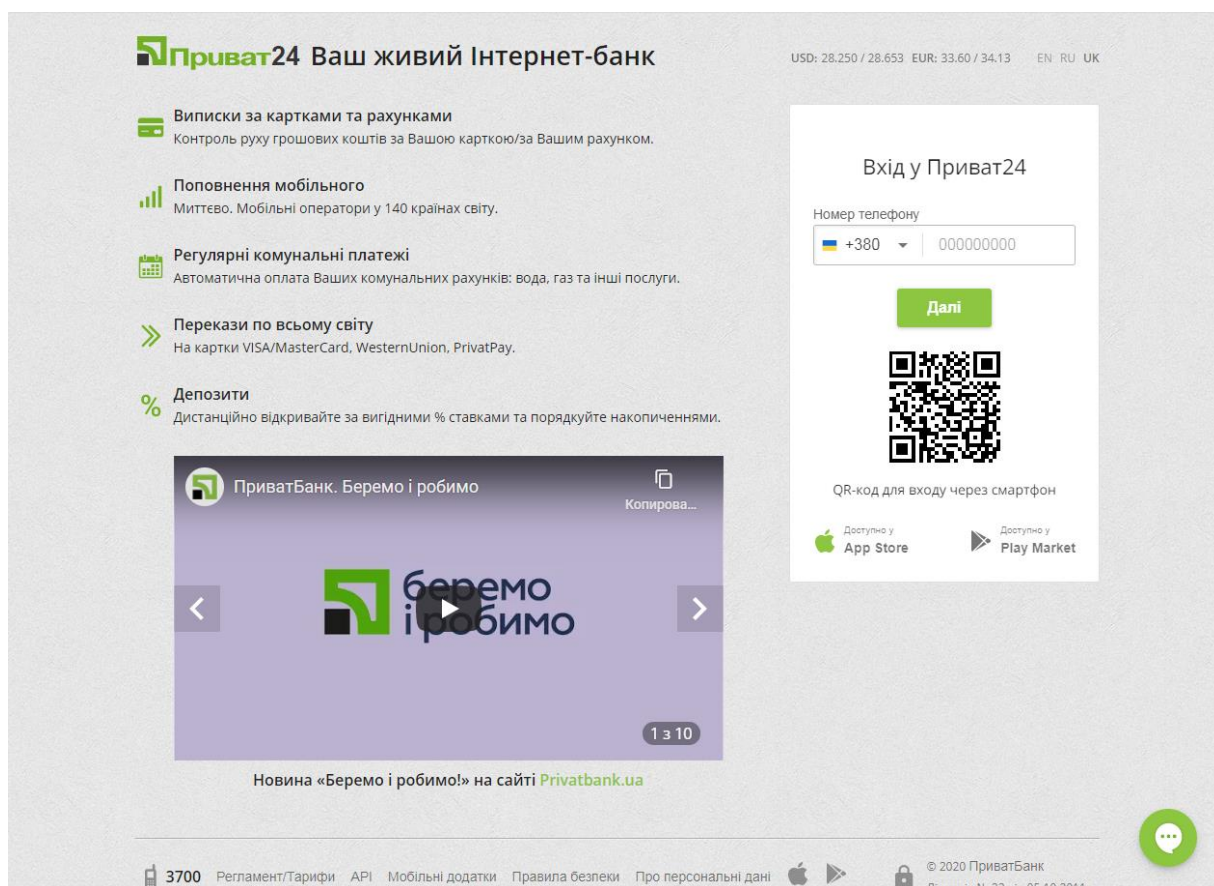

Рисунок 2.2 – Скриншот головної сторінки Інтернет-банкінгу Приват24 [57]

Приват24 дозволяє отримувати доступ та керувати платіжними картками клієнта (випущеними не лише ПриватБанком, а й іншими українськими банками) в режимі реального часу. Система має три мовні версії: українську, англійську та російську. Доступ до системи може бути здійснений як через web-версію, так і через мобільні додатки для операційних систем Android та iOS.

Приват24 дозволяє клієнтам цілодобово:

- переглядати виписки за картками та рахунками;
- контролювати рух грошових коштів за картою чи за рахунком;
- поповнювати миттєво мобільний телефон (поповнення рахунків мобільних операторів у 140 країнах світу);
- здійснювати грошові перекази по всьому світу;
- здійснювати оплату рахунків, у тому числі за комунальні послуги;
- купувати квитки через Інтернет;
- відкривати дистанційно депозити, поповнювати їх, продивлятися їх стан;
- отримувати цілодобову підтримку онлайн-консультантів банку;
- змінювати персональні дані, контактну та безпекову інформацію [57].

За допомогою Приват24 клієнт може вирішити практично будь-яке з питань, щодо яких раніше доводилося звертатися до відділення банку.

За допомогою послуг дистанційного банкінгу клієнти ПриватБанку мають змогу здійснювати операції за своїми рахунками, не відвідуючи відділення банку. ПриватБанк пропонує ряд додатків для смартфонів на базі Android та IOS. Набір мобільних додатків дозволяє клієнтам здійснювати велику кількість платежів – від оплати комунальних послуг до надсилання або одержання міжнародного переказу, економити час і кошти, бути мобільнішими та йти в ногу зі світовими банківськими тенденціями.

Мобільний додаток «Приват24» дозволяє клієнтам здійснювати будь-які фінансові операції мобільно й комфортно незалежно від їх місця перебування. Додаток пропонує 147 різних послуг. Кожного дня понад 8 тис. осіб завантажують додаток «Приват24» для Android та iOS, а загалом ним користується 11 млн клієнтів. За допомогою додатка клієнт може перевіряти баланс за картками в

режимі реального часу, поповнювати мобільний телефон, переказувати гроші друзям і близьким, купувати квитки на транспорт, оплачувати комунальні послуги вдома, на роботі, у транспорті без черг і витрат часу тощо.

«Скарбничка» – це зручний сервіс, яким користуються вже понад 9 млн жителів України. Цей сервіс допомагає накопичувати гроші. Мобільний додаток для користувачів послуги «Скарбничка» дозволяє бачити, скільки грошей уже зібрано в «Скарбничці», налаштовувати умови накопичення, а також переглядати суми поповнення за місяць або півроку.

З додатком «Приват24 Бізнес» клієнти можуть: переглядати залишки за рахунками й отримувати виписки; готувати й надсилати платежі; оформлювати, поповнювати, знімати депозити; купувати, продавати, конвертувати валюти; знаходити найближчі відділення та банкомати; здійснювати інші операції.

У мобільному додатку «Мої вклади» клієнту доступні всі операції закладами, для здійснення яких йому раніше доводилося звертатися в банк. Клієнт має змогу закрити вклад, що відкривався дистанційно. Через додаток можна переглядати актуальні умови та процентні ставки закладами банку.

Мобільний додаток «Бонус Плюс» забезпечує клієнтів інформацією про учасників програми лояльності «Бонус Плюс». «Бонус Плюс» – це загальнонаціональна програма лояльності, яка розроблена ПриватБанком для торгових точок, які приймають до оплати пластикові картки. У разі розрахунку картками ПриватБанку клієнт повертає частину суми у вигляді грошових бонусів на спеціальний рахунок «Бонус Плюс» своєї картки. Накопичені бонуси можна витратити в будь-якій торговій точці, яка бере участь у програмі.

«ПриватАгент» – це мобільний додаток, який дозволяє агентам ПриватБанку швидко передавати інформацію про зацікавлених клієнтів і отримувати бонуси.

«Оплата частинами» – мобільний додаток, який дає можливість клієнту керувати кредитом зі свого смартфона без відвідування банку.

«Кредитна історія» – мобільний додаток, що забезпечує швидкий і зручний доступ клієнта до своєї кредитної історії, що знаходиться в базі Українського бюро кредитних історій.

«Фінансовий контролер» – мобільний додаток, який дає можливість клієнту контролювати фінансову діяльність своєї компанії в режимі 24/7/365.

«Дисконтний клуб» – мобільний додаток, який дає можливість клієнтам-власникам елітних карток отримувати інформацію про знижки від найкращих закладів країни. «Дисконтний клуб» – це програма лояльності для власників карток класу Gold, Platinum, Infinite ПриватБанку, які в точці партнера «Дисконтного клубу» отримують до 30% знижки в разі оплати карткою.

Мобільний додаток «SMS-банкінг» забезпечує проведення банківських операцій за SMS-командами в декілька дотиків. Усі картки ПриватБанку автоматично та безкоштовно підключено до SMS-банкінгу. Щоб поповнити мобільний телефон, здійснити грошовий переказ або перевести гроші на картку, клієнту не потрібно йти до банку – він може зробити це в будь-який час, не виходячи з дому. Достатньо мати платіжну картку ПриватБанку та мобільний телефон. SMS-банкінг є зручним, якщо клієнт не може скористатися додатком «Приват24» (наприклад, немає Інтернет-з'єднання). Крім того, клієнту доступний додатковий сервіс – SMS-інформування. Після кожної операції на суму понад 999 грн на телефон надходить інформування [42].

АТ КБ «ПриватБанк» є лідером інновацій серед банків України. Команда ПриватБанку продовжує впроваджувати сучасні інформаційні технології та пропонувати нові банківські продукти та послуги для клієнтів.

2.2 Аналіз системи інформаційного забезпечення фінансового планування в АТ КБ «ПриватБанк»

Загострення конкурентної боротьби в банківському секторі, зниження темпів приросту обсягів фінансових ресурсів, зменшення рівня доходів і, відповідно, збільшення витрат обумовлюють необхідність підвищення ефективності системи управління банківською діяльністю та її ключового елемента – фінансового планування. Саме фінансове планування є основою фінансового

управління банком, яка дозволяє з урахуванням специфіки конкретного етапу розвитку визначити мету його діяльності та обґрунтувати можливі шляхи її досягнення, враховуючи наявні і потенційно можливі фінансові ресурси.

Фінансове планування діяльності АТ КБ «ПриватБанк» – це сфера управлінської діяльності вищого керівництва банку щодо розробки системи фінансових планів з метою перетворення цілей, завдань, заходів банку в конкретну систему фінансових показників (нормативів), які характеризують його фінансовий стан, для забезпечення фінансовими ресурсами розвиток банку, і, як наслідок, – досягнення головної мети його діяльності [54].

У банківській практиці планування виникло в 60-ті роки ХХ ст. Основною причиною, що змусила банки звернутися до процесу планування, було загострення конкуренції на тлі виникнення нових фінансових ринків, виходу банків на міжнародну арену, значного зростання пропозиції банківських продуктів. У вказаних умовах розробка планів, особливо стратегічних, розглядалась як один з дієвих інструментів у боротьбі з конкурентами за вихід на нові ринки, залучення клієнтів, пошук партнерів.

На особливу увагу в межах дослідження ключових аспектів фінансового планування банківської діяльності заслуговує питання щодо інформаційного забезпечення. Економісти вважають, що наявність інформації є початковою основою управління будь-яким об'єктом. Безумовно, АТ КБ «ПриватБанк» як складна суспільно-економічна система для свого управління та планування власної діяльності потребує широкої інформаційної бази.

Даючи характеристику інформаційному ресурсу АТ КБ «ПриватБанк», варто зазначити, що він являє собою сукупність інформації, яка перебуває у власності чи в розпорядженні банку і використовується ним для забезпечення його діяльності. Інформаційні ресурси АТ КБ «ПриватБанк» використовуються для: формування знань працівників банку, необхідних їм для забезпечення своєї професійної діяльності; створення нормативно-правових документів банку, що регулюють окремі види його діяльності та поведінку на ринку; формування управлінських та виробничих рішень; розробляння нових банківських

продуктів та послуг; формування іміджу банку на ринку банківських послуг, забезпечення інформаційного впливу в його інформаційному середовищі; проведення наукових та інших досліджень, необхідних для забезпечення банківської діяльності; забезпечення безпеки діяльності банку, ефективного проведення банківських, господарських та інших операцій; проведення інформаційно-аналітичних досліджень клієнтів, партнерів, контрагентів; формування перспектив розвитку банку [25].

З одного боку, достовірна, повна та своєчасна інформація необхідна для вирішення складних завдань планування банківської діяльності та надання високоякісних банківських послуг. З іншого боку, наявність такої інформації виступає метою формування системи інформаційно-аналітичного забезпечення планування банківської діяльності. Результативність системи фінансового планування банківської діяльності значною мірою залежить від того, як організований збір, обробка, розподіл інформації з метою забезпечення процесу прийняття рішень в банку.

У науковій літературі поширена думка, що поняття «інформація» походить від латинського «informatio», що означає виклад, роз'яснення фактів, подій, явищ. Під інформацією слід розуміти сукупність відомостей про зміни, що здійснюються в системі та навколишньому середовищі, які зменшують ступінь невизначеності знань про конкретний об'єкт [31].

Спеціалісти з маркетингу поділяють банківську інформацію на декілька типів: факти, оцінки, прогнози, узагальнені зв'язки та конфіденційна інформація, яка є суттєвою для розробки інформаційних технологій. Розглянемо суть зазначених складових, оскільки це важливо для розуміння сутності інформаційного забезпечення планування банківської діяльності.

Факт – це інформація про подію, процес, існуючий стан, які мають місце в середовищі життєдіяльності банку. Фактична інформація, використовувана в процесі планування банківської діяльності, дуже різноманітна, формується з різних джерел, має великі обсяги, підлягає накопичуванню в базі даних і подальшій обробці, в основній масі циклічно поновлюється.

Оцінка – ґрунтується на висновках, отриманих при обробці інформації у минулому і теперішньому часі. Інформація, яка містить оцінку процесу, явища, стану, є основою для прийняття рішень банком, тому її необхідно зберігати у базі даних для подальшого аналізу їх правильності і набуття знань на майбутнє, особливо при використанні баз знань та експертних систем.

Прогноз – інформація, отримана в результаті розрахунків основних показників діяльності банку на майбутнє. Для прогнозу використовуються різні методи і моделі розрахунків (екстраполяція тенденцій, кореляційний і регресивний аналіз), знання експертів і спеціалістів в банківській сфері.

Достовірність прогнозу можна оцінити шляхом використання іншого методу прогнозу та порівняння отриманих результатів, оцінки якості моделі. Крім того, можна порівняти прогнозу й фактичну інформацію і зробити висновки.

Узагальнені зв'язки характеризують ступінь залежності досліджуваного показника від інших показників і дають можливість побачити не тільки очевидні дані, а й системні зв'язки між показниками, тому широко використовуються в ситуаційному аналізі та розробці банківських планів.

Конфіденційна інформація, як і джерело її отримання, не підлягає розголошенню і має різний рівень надійності. Так, банками використовується конфіденційна інформація про плани банків-конкурентів, про можливі зміни у банківському законодавстві тощо [17].

Інформаційне забезпечення планування діяльності АТ КБ «ПриватБанк» представляє собою процес безперервного цілеспрямованого підбору всіх вищезазначених типів інформації, необхідних для складання планів банку.

Ефективні стратегічні рішення банку ґрунтуються на якісній і кількісній оцінках умов і чинників, що діють в самому банку й поза ним. Тому без необхідної інформації неможливо правильно виявити і оцінити сукупність чинників, що визначають реальний стан середовища, в якому банк працює.

Процес планування банківської діяльності насамперед пов'язаний із пошуком і аналізом інформації про складові зовнішнього середовища. Зовнішні чинники можуть мати різний вплив на банк, починаючи від негативного до

позитивного. Роль кожного з чинників у процесі планування банківської діяльності може змінюватися від позитивної до негативної і навпаки.

У сучасних умовах розвитку для інформаційних банківських технологій характерне широке використання високоефективних автоматизованих інформаційних систем, що істотно підвищують рівень передбачування впливу зовнішніх чинників на банк. Сучасні інформаційні системи дають можливість здійснювати збір і зберігання інформації, оперативно й точно передавати її за призначенням, здійснювати обробку. На цій підставі з'являється можливість ефективно планувати банківську діяльність, поетапно аналізувати її та своєчасно коригувати, відстежуючи зміну умов зовнішнього середовища.

Інформація, яка має використовуватися в процесі планування банківської діяльності, є організованою сукупністю таких даних, які пройшли аналітичну обробку і підготовлені до конкретного і певного використання в процесі планування. На першому етапі стратегічна інформація готується у вигляді баз даних, під якими розуміють структурно організовані, але аналітично неопрацьовані масиви показників, що характеризують стан внутрішнього і зовнішнього середовища банку. Другим етапом підготовки є нагромадження сукупності даних та їх аналітичне опрацювання. Наявність і використання стратегічної інформації надає можливість приймати відповідні рішення на будь-яких рівнях управління банком [72].

За таких обставин формування системи інформаційного забезпечення має на меті дати банку повну, достовірну та своєчасну інформацію, необхідну для вирішення складних завдань планування банківської діяльності. Від того, як організований збір, обробка, розподіл інформації, значною мірою залежить результативність системи планування банківської діяльності в цілому.

Важливо постійно розширювати доступ банку до зовнішніх джерел інформації, використовуючи усі можливості телекомунікаційних мереж, а також об'єднувати внутрішні джерела інформації єдиними системами організації даних, єдиними системами передачі, що дають змогу оптимізувати інформаційні потоки, санкціонувати доступ співробітників до даних.

Коло джерел інформації для системи фінансового планування АТ КБ «ПриватБанк» дуже широке, при цьому усі джерела інформації поділяються на внутрішні й зовнішні (рис. 2.3).

Рисунок 2.3 – Основні джерела інформаційного забезпечення фінансового планування в АТ КБ «ПриватБанк», складено автором за [23]

Основними зовнішніми джерелами інформації для цілей фінансового планування в АТ КБ «ПриватБанк» є документи, що приймаються: вищим органом законодавчої влади (Верховна Рада України); вищим органом виконавчої влади країни (Кабінет Міністрів України); Національним банком України, що є основним органом регулювання та нагляду банківської системи, іншими державними органами (Державна податкова адміністрація України та

інші); банками, банківськими союзами і асоціаціями, громадськими саморегулювальними організаціями; міжнародними фінансовими інститутами, такими як МВФ, ЄБРР, Світовий банк.

До зовнішніх джерел інформації належать наукові публікації, доповіді, різні інформаційно-аналітичні матеріали, що містяться у спеціальних інформаційних збірниках. Крім того, інформацію про діяльність потенційних клієнтів банку та його конкурентів можна знайти в численних ЗМІ. Корисна інформація може бути отримана за допомогою особистих контактів із клієнтами, обміну інформацією з керівництвом і службовцями інших банків та організацій.

Конфіденційна інформація допомагає отримувати різну оперативну інформацію про різні аспекти в економічному та політичному житті суспільства, а також про різні сторони функціонування клієнтів і контрагентів банку, дає можливість краще зрозуміти їх реальне фінансове становище, коло їх інтересів.

У свою чергу, внутрішні джерела інформації відіграють величезну роль в інформаційному забезпеченні системи планування банківської діяльності. Серед них насамперед необхідно виокремити: засновницькі документи банку; емісійні проспекти і звіти про емісію цінних паперів; інші внутрішні нормативні документи банку (рішення правління, наглядової ради, накази, інструкції, положення), що регламентують правила та процедури прийняття управлінських рішень, здійснення операцій і послуг.

До внутрішніх джерел інформації також входять: дані бухгалтерського обліку та звітності (у тому числі офіційна й управлінська звітність); внутрішні бази даних; довідки за результатами перевірок, що проводяться Національним банком України і його територіальними управліннями, Державною податковою адміністрацією України, іншими державними контрольними органами; матеріали перевірок діяльності банку зовнішніми аудиторами [58].

АТ КБ «ПриватБанк» зберігає за своїм місцезнаходженням такі документи:

– Статут, зміни до Статуту, засновницький (установчий) договір, свідоцтво про державну реєстрацію Банку;

- положення про наглядову раду та правління, інші акти внутрішнього регулювання, що регулюють діяльність органів Банку, та зміни до них;
- положення про кожну філію, відділення, представництво Банку;
- документи, що підтверджують права Банку на майно;
- принципи (кодекс) корпоративного управління Банку;
- рішення вищого органу;
- протоколи засідань наглядової ради та правління, накази і розпорядження голови правління;
- висновки аудиторів (аудиторських фірм);
- річну фінансову звітність;
- документи бухгалтерського обліку;
- документи звітності, що подаються відповідним державним органам;
- проспект емісії, свідоцтво про реєстрацію випуску акцій та інших цінних паперів Банку;
- проспект цінних паперів або рішення про емісію цінних паперів;
- перелік афілійованих осіб Банку із зазначенням кількості, типу та/або класу належних їм акцій;
- особливу інформацію про Банк згідно з вимогами законодавства;
- звіти наглядової ради;
- звіти правління;
- положення про винагороду членів наглядової ради та правління;
- звіти про винагороду членів наглядової ради та правління;
- документи, на підставі яких визначена ринкова вартість майна відповідно до законодавства;
- перелік керівників Банку;
- перелік осіб, які мають довіреності на представництво від імені Банку;
- інші документи, передбачені законодавством, Статутом Банку, внутрішніми положеннями Банку, рішеннями вищого органу, наглядової ради, правління [67].

Відповідальність за зберігання документів покладається на голову правління та на головного бухгалтера – щодо документів бухгалтерського обліку і фінансової звітності.

Документи, передбачені Статутом, підлягають зберігання протягом усього строку діяльності Банку, за винятком документів бухгалтерського обліку, строки зберігання яких визначаються відповідно до законодавства.

Протягом десяти днів з моменту надходження письмової вимоги від Мінфіну або вищого органу корпоративний секретар (а в разі його відсутності голови правління) зобов'язаний надати відповідному органу завірені підписом уповноваженої особи Банку та печаткою Банку копії відповідних документів.

Банк зобов'язаний мати власний веб-сайт, на якому розміщується інформація, що підлягає оприлюдненню відповідно до законодавства.

Банк має право на комерційну таємницю та її захист. Під комерційною таємницею розуміються відомості, пов'язані з виробництвом, технологічною інформацією, управлінням фінансами та іншою діяльністю Банку та афілійованих осіб Банку, розголошення (передача, втрата) яких небажана для Банку, за винятком відомостей, які відповідно до закону не можуть бути віднесені до комерційної таємниці.

Працівники Банку зобов'язані зберігати сувору конфіденційність стосовно відомої їм інформації (науково-технічної, фінансово-кредитної, комерційної та іншої), що становить комерційну таємницю Банку, і зобов'язані вживати всіх заходів для збереження одержаної інформації від розголошення. У разі розголошення комерційної таємниці працівник несе відповідальність згідно із законодавством.

Порядок визначення переліку відомостей, що становлять комерційну таємницю Банку, їх складу та обсягу, порядок захисту визначаються правлінням з урахуванням вимог законодавства. Перелік відомостей, що не становлять комерційну таємницю, визначається законодавством. Поняття конфіденційної інформації про діяльність Банку та порядок її використання та захисту визначаються правлінням.

Залежно від існуючих обставин керівництво банку самостійно визначає, яка саме інформація потрібна для складання планів банку, яким чином, в якому аналітичному розрізі і в які терміни вона повинна надаватися користувачам, та хто є тими користувачами в тому чи іншому випадку.

Таким чином, фінансове планування посідає одне з ключових місць у системі управління діяльністю АТ КБ «ПриватБанк». Банк має можливості щодо накопичення значних обсягів інформації, яка може бути використана в процесі фінансового планування його діяльності.

2.3 Фінансова звітність як інформаційна база фінансового планування в АТ КБ «ПриватБанк»

У сучасних умовах діяльність АТ КБ «ПриватБанк» все більше залежить від економічної інформації, яка впливає як на ефективність прийнятих економічних рішень, так і на результати фінансової діяльності. При цьому велике значення надається достовірності, повноті та прозорості інформації про зовнішні зміни умов діяльності, а також про внутрішній стан підприємства. Головним джерелом інформування як зовнішніх, так і внутрішніх користувачів виступає фінансова звітність.

Фінансова звітність виступає необхідним та важливим елементом інформаційного забезпечення фінансового планування, аналізу та прогнозування в АТ КБ «ПриватБанк», є основним джерелом інформації при здійсненні управління діяльністю підприємства [25].

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» фінансова звітність повинна містити лише доречну, достовірну та порівнювану інформацію, і готуватись з дотриманням певних принципів [2].

Фінансова звітність є найважливішим джерелом інформації про фінансово-господарську діяльність підприємства. Якісна і добре продумана звітність надає

набагато більше інформації, ніж просто числову суму у підсумковому рядку. Вона формує дані, які можуть підвищити впевненість у прийнятті управлінських рішень, стати основою для формування моделі беззбиткової підприємницької діяльності. Система фінансової звітності формує основу для визначення основних показників ефективності, які в майбутньому дозволять виявити і попередити певні проблеми та створити інформаційну базу для виявлення тенденцій розвитку бізнесу.

Повнота інформації фінансової звітності забезпечується відображенням усіх господарських операцій в системі бухгалтерського обліку. Правдивість інформації фінансової звітності забезпечується відображенням господарських операцій за їх сутністю, а не тільки за юридичною формою. Неупередженість інформації фінансової звітності забезпечується тим, що не допускається перекручень показників. Інформація, відображена у звітності, повинна бути зрозумілою та мати однозначне тлумачення для її користувачів за умови, що вони мають достатні знання та зацікавлені у сприйнятті такої інформації. Звітність підприємства використовується для проведення аналізу та на його основі прийняття управлінських рішень [35].

Фінансова звітність призначена для забезпечення загальних інформаційних потреб широкого кола користувачів, які покладаються на неї як на основне джерело фінансової інформації під час прийняття економічних рішень.

У фінансовій звітності обов'язково висвітлюється інформація, розкриття якої передбачають національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку або міжнародні стандарти фінансової звітності. Інформація, що висвітлюється, наводиться прямо у фінансових звітах або розкривається у примітках до фінансової звітності.

Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», визначає фінансову звітність як звітність, що містить інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства [2].

Фінансова звітність – це сукупність форм звітності, які складені за даними фінансового обліку з метою надання зовнішнім і внутрішнім користувачам

узагальненої інформації про фінансовий стан у зручному і зрозумілому вигляді для прийняття цими користувачами ділових рішень.

Фінансова звітність є структуровано поданою інформацією про фінансовий стан та фінансові результати діяльності підприємства. Фінансові звіти можна вважати своєрідними інформаційними моделями господарюючих суб'єктів.

Метою ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан та результати діяльності підприємства.

АТ КБ «ПриватБанк» складає фінансову звітність відповідно до вимог Міжнародних стандартів фінансової звітності та нормативно-правових актів Національного банку України. Згідно із Законом України «Про доступ до публічної інформації» АТ КБ «ПриватБанк» на власному сайті розміщує фінансову звітність [3].

Метою складання фінансової звітності банку є надання достовірної та неупередженої інформації про активи, зобов'язання, власний капітал, доходи та витрати (включаючи прибутки і збитки), рух грошових коштів широкому колу користувачів для прийняття економічних рішень.

АТ КБ «ПриватБанк» організовує бухгалтерський облік своїх операцій відповідно до внутрішньої облікової політики, міжнародних стандартів фінансової звітності, виконує вимоги, встановлені законодавством України, зокрема, вимоги нормативно-правових актів Національного банку України, користується єдиними правилами бухгалтерського обліку в банках на базі комплексної автоматизації та комп'ютеризації та подає свої баланси, звітність та іншу інформацію Національному банку України в належні строки та в установлених ним обсягах і формах. Фінансовий рік АТ КБ «ПриватБанк» відповідає календарному року та починається 1 січня і закінчується 31 грудня.

Фінансові результати Банку повинні відображатися у його денному, місячному, кварталному та річному балансах, у звіті про фінансові результати Банку, а також у річному звіті, підготовленому відповідно до міжнародних

стандартів фінансової звітності та вимог, встановлених законодавством, зокрема нормативно-правовими актами Національного банку. Банк подає свою звітність до Національного банку у строки, встановлені Національним банком, а також до інших суб'єктів в порядку, встановленому законодавством.

Річний звіт Банку затверджується вищим органом відповідно до порядку, встановленого Статутом та актами внутрішнього регулювання Банку.

Річна фінансова звітність повинна бути перевірена аудиторською фірмою відповідно до Законів України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», «Про банки і банківську діяльність», нормативно-правових актів Національного банку [1]. Річна фінансова звітність, підтверджена аудитором (аудиторською фірмою), має бути оприлюднена шляхом публікації в періодичних виданнях та/або поширення як окремих друкованих видань чи розміщення в Інтернеті не пізніше ніж 30 квітня наступного за звітним року.

Банк зобов'язаний протягом місяця, наступного за звітним періодом, розміщувати на власному веб-сайті, а також у приміщеннях Банку, до яких мають доступ клієнти, зокрема вкладники, квартальний баланс, звіт про фінансові результати Банку та примітки до звітів, перелік яких визначається Національним банком.

Відповідальність за організацію, стан і достовірність бухгалтерського обліку в Банку, своєчасне подання річної інформації і бухгалтерської звітності у відповідні органи, відомостей про діяльність Банку акціонеру, кредиторам, а також за розкриття інформації про Банк як емітента цінних паперів несе голова правління. Голова правління та головний бухгалтер Банку несуть відповідальність, установлену законодавством, у разі оприлюднення недостовірної (неповної) фінансової звітності, а також недотримання порядку спростування такої звітності.

На АТ КБ «ПриватБанк» не поширюється обов'язок складати і виконувати річний фінансовий план відповідно до Господарського кодексу України.

З 2016 р. міжнародним аудитором фінансової звітності АТ КБ «ПриватБанк» є аудиторська фірма Ernst&Young. Ernst&Young є провідним світовим

постачальником аудиторських послуг, входить у «Велику четвірку» міжнародних аудиторських компаній [6].

Згідно з міжнародними стандартами фінансова звітність підприємства містить: баланс, звіт про прибутки та збитки, звіт про зміни у власному капіталі, звіт про рух грошових коштів, облікову політику та пояснювальні примітки, тоді, як в Україні вона складається з балансу, звіту про фінансові результати, звіту про рух грошових коштів, звіту про власний капітал та приміток до звіту.

Річна фінансова звітність АТ КБ «ПриватБанк» складається з окремого звіту про фінансовий стан, окремого звіту про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід, окремого звіту про зміни капіталу, окремого звіту про рух грошових коштів та приміток до окремої фінансової звітності (табл. 2.1).

Таблиця 2.1 – Характеристика інформації фінансової звітності АТ КБ «ПриватБанк», складено автором за [25, 54]

Звітна форма	Характеристика
Баланс	Відображає наявність активів, зобов'язань і капіталу на певну дату. За різницею в показниках балансу на початок і кінець звітного періоду характеризують зміну фінансового стану підприємства
Звіт про фінансові результати	Показує доходи, витрати, прибутки і збитки від діяльності підприємства за період часу між двома балансами. Також тут наводять аналогічні показники за попередній період
Звіт про рух грошових коштів	Інформує про наявність джерела надходжень та напрямки використання коштів на підприємстві за звітний та попередній періоди
Звіт про власний капітал	Розкриває види власного капіталу та зміни, що у ньому відбуваються протягом звітного періоду
Примітки до фінансових звітів	Деталізують та обґрунтовують окремі статті фінансових звітів, а також відображають інші відомості, надання яких передбачене бухгалтерськими стандартами

Джерелом інформації для фінансового планування АТ КБ «ПриватБанк» є Баланс (Звіт про фінансовий стан). Баланс – це найбільш інформативна форма

для аналізу фінансового стану, найважливіша форма фінансової звітності, звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал. Баланс складається за уніфікованою формою. Баланс є основою фінансової звітності про результати господарської та фінансової діяльності підприємства за певний період, основним джерелом інформації про майновий і фінансовий стани суб'єкта господарювання, а також інформаційною базою для зовнішніх і внутрішніх користувачів. Звіт про фінансовий стан АТ КБ «ПриватБанк» представлено у Додатку А.

Для прийняття управлінських рішень використовують інші форми звітності, насамперед Звіт про фінансові результати. Цей звіт зіставляє доходи і витрати, понесені за звітний період заради одержання доходів. Звіт про рух грошових коштів надає інформацію про переміщення коштів підприємства протягом звітного періоду. Звіт про власний капітал складають для відображення змін у капіталі, що виникали протягом періоду [6]. Звіт про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід АТ КБ «ПриватБанк» та Звіт про рух грошових коштів АТ КБ «ПриватБанк» представлено у Додатках Б, В.

Отже, кожна форма фінансової звітності надає інформацію про різні аспекти діяльності підприємства, доповнюючи одна одну. Вони дозволяють подивитися на бізнес з різних точок зору і разом з цим формують його цілісний образ.

З використанням фінансової звітності можна не лише сформулювати висновки про діяльність підприємства в минулих періодах, визначити заходи, спрямовані на покращення ефективності діяльності підприємства в майбутньому, але й здійснити оцінку ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства загалом.

Фінансова звітність – це інформаційна база фінансового планування в АТ КБ «ПриватБанк». АТ КБ «ПриватБанк» складає фінансову звітність відповідно до вимог Міжнародних стандартів фінансової звітності та нормативно-правових актів Національного банку України.

Метою складання фінансової звітності АТ КБ «ПриватБанк» є надання достовірної та неупередженої інформації про активи, зобов'язання, власний

капітал, доходи та витрати (включаючи прибутки і збитки), рух грошових коштів широкому колу користувачів для прийняття економічних рішень.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

3.1 Перспективи використання сучасних інформаційних технологій при здійсненні фінансового планування на підприємстві

Здійснення планування і прогнозування сьогодні неможливе без використання сучасних інформаційних технологій. При цьому першорядне значення приділяється моніторингу факторних показників (регуляторів), їх аналізу з урахуванням впливу на цільовий індикатор, прогнозом можливих змін регуляторів, умов розвитку об'єкта управління, оцінці альтернативних варіантів рішення при виборі найбільш ефективних варіантів.

Сучасні інформаційні технології дозволяють формувати моделі керованих систем з урахуванням не тільки значень вхідних ретроспективних даних, але й з урахуванням структури взаємодії цих даних в конкретному економічному процесі. При цьому існує можливість варіантного моделювання з урахуванням нелінійних взаємозв'язків, оперативного уточнення сформованої моделі керованого процесу при доповненні необхідною інформацією.

Нині існує багато програмних продуктів для отримання прогнозних даних, які спрощують роботу, значно скорочують час розроблення та точність підрахунків у плануванні. Найбільш широко застосовують програми COMFAR (UNIDO), Project Expert (розробка компанії «Про-Інвест Консалтинг»), пакети компаній «ІНЕК» та «Альт-Інвест» [23].

За неможливості придбання спеціального програмного забезпечення відповідна комп'ютерна модель може бути реалізована працівниками підприємства в середовищі MS Excel.

Ці програми з успіхом використовуються для розроблення фінансової моделі й стратегічного плану розвитку промислових підприємств. Пакет COMFAR (версія 3.0) дозволяє використовувати кілька способів нарахування амортизації,

дає докладний опис витрат виробництва та дозволяє задавати різні тривалості планування проекту, кратні місяцю, належить до класу «закритих» програм.

Основний недолік пакета COMFAR – невідповідність податкового блоку українському законодавству. Висока ціна програми (4400 \$) пояснюється тим, що вона має міжнародну сертифікацію і відповідає методиці, використовуваній найбільшими зарубіжними фінансовими інститутами. Тому, купуючи цю програму, підприємство в першу чергу, платить за імідж, але не за інструмент, який допомагає у повсякденній роботі розв'язувати завдання бізнесу і який пристосований до реальності вітчизняного ринку.

Програма «Project Expert» (1700\$) – це система підтримки прийняття рішень, призначена для менеджерів, що проектують фінансову модель підприємства різної галузевої приналежності й масштабів. Така програма надає користувачеві висновок, що стосується можливого поліпшення роботи компанії в разі успішної реалізації плану. Опис операційної діяльності включає в себе виробничу програму випуску продукції, норм витрат матеріальних ресурсів на одиницю продукції, розрахунок потреби в оборотному капіталі, диференційований розрахунок фонду оплати праці різних категорій персоналу підприємства, виробничих витрат, тривалості технологічного циклу, затримки платежів. Фінансова діяльність представлена також досить докладно.

Програма «Project Expert» вирізняється значною гнучкістю, однак не відповідає принципам вітчизняного бухгалтерського обліку. Певним недоліком програми можна вважати відсутність можливості створювати варіанти плану на будь-якій стадії його розроблення і виконувати порівняльний аналіз по всьому набору показників, наявних у програмі [55].

Однією з найбільш адаптованих до реалій пострадянських країн є програма «Альт-Інвест» (методика фірми «Альт»). Для розрахунку показників ефективності інвестиційних проектів використовується імітаційна модель грошових потоків. Відкритість програми означає, що користувач має можливість: вибрати і задати необхідну структуру опису вихідних даних для розрахунків; переглянути алгоритм виконання розрахунків; скорегувати

закладений алгоритм розрахунків, виходячи із специфіки конкретного проекту (підприємства); доповнити програму новими табличними формами і показниками. Вартість програми – близько 1000 \$.

Однією із програм фірми «Альт» є продукт «Альт-Фінанси», який призначений для виконання комплексного оцінювання діяльності підприємства, виявлення основних тенденцій його розвитку, розрахунку базових нормативів для планування і прогнозування, оцінки кредитоспроможності підприємства.

Віддати перевагу якійсь одній програмі дуже важко. Наприклад, програму «Project Expert» можна рекомендувати тим, хто працює в основному із західними інвесторами, для яких найбільш звичний тип документів, підготовлюваний даною програмою. Щодо пакета COMFAR можна сказати, що вона залишається певним загально визнаним міжнародним еталоном, але ціна є дещо високою.

Працюючи з програмним продуктом «Альт-Інвест», аналітик одержує набір стандартних форм фінансової звітності, а також показників і коефіцієнтів. Зокрема, модель формує такі фінансові документи, як звіт про прибуток, звіт про рух грошових коштів, баланс.

Додатково розраховується набір фінансових коефіцієнтів (ліквідності, оборотності, прибутковості продажів і т.д.). Також детально дано опис операційної діяльності. Тобто можна сказати, що найбільш зручною за своїми характеристиками та ціною є програма «Альт-Інвест». Для планування прибутку від операційної діяльності більш придатним є використання програми «Альт-Фінанси» [36].

Як ще один напрям організації фінансового планування підприємства можуть використовувати програмні продукти SAP, що дозволяють автоматизувати процеси планування, прогнозування, бюджетування, нівелюючи ризики інформаційного та фінансово-економічного характеру.

Планування економічних і фінансових ресурсів підприємств в автоматизованих системах управління, що функціонують на основі OLAP-технології, здійснюється на основі концепції ERP («Enterprise Resource Planning» – «планування ресурсів підприємства»).

Основною метою впровадження ERP-системи є організація ефективного управління підприємством, що спирається на стратегію його розвитку. Для її реалізації потрібна єдина інтегрована платформа, яка охоплює всі бізнес-процеси суб'єкта господарювання і поєднує найновіші управлінські та інформаційні технології. Саме такою платформою є сукупність програмних продуктів і технологій німецької компанії SAP SE. SAP пропонує низку прикладних рішень у сфері планування та бюджетування (табл 3.1).

Таблиця 3.1 – Прикладні рішення SAP у сфері планування та бюджетування [61]

Рішення	Функціональні можливості
SAP Business Planning and Consolidation	<ul style="list-style-type: none"> - бізнес-планування і бюджетування – автоматизація процесу стратегічно-го планування і бюджетування відповідно до методики планування, визначеної підприємством; розвинена система підходів «зверху - вниз» та «знизу - вверху»; - прогнозування – створення обґрунтованих планів та бюджетів, широке використання накопичених даних для планування; - прогнозний аналіз – автоматичні повідомлення про потенційний ріст ринків, можливість налаштування ключових індикаторів; - аналітика і звітність – швидкий оперативний доступ до актуальних операційних і фінансових звітів, аналітики, багатомірний аналіз даних тощо.
my SAP Financial, my SAP Business Intelligence	<ul style="list-style-type: none"> - ефективне поєднання зовнішніх і внутрішніх планів та створення точних прогнозів, використання методів активного планування, що забезпечує оперативне реагування на зміни ринку; - програмне забезпечення легко інтегрується з іншими компонентами, гарантуючи високий рівень захисту інвестицій, зменшення затрат на координування і виконання процесу бюджетування.
компоненти SAP Strategic Enterprise Management (SAP SEM), SAP Business Information Warehouse (SAP BW), що входять до складу рішень my SAP ERP	<ul style="list-style-type: none"> - інтеграція бюджету підприємства із стратегічними цілями і оперативними задачами; - гнучке керування процесом планування – створення необхідної кількості варіантів плану; - організація доступу до фактичних даних і даних галузевої статистики в процесі планування; - оптимізація збору даних; - проведення статистичного аналізу; - контроль за виконанням плану у реальному режимі часу і отримання своєчасних повідомлень про відхилення.

Система SAP складається із набору прикладних модулів, котрі підтримують різноманітні бізнес-процеси підприємства та інтегровані між собою в масштабі реального часу. Концепція ERP є популярною у виробничому секторі, оскільки

планування ресурсів надало можливість для зменшення часу випуску продукції, зниження рівня товарно-виробничих запасів, а також поліпшення зворотного зв'язку зі споживачем при одночасному скороченні адміністративного апарату. Під час планування окремі параметри можуть бути тимчасово змінені, щоб у будь-який час забезпечити необхідну гнучкість.

Планові та фактичні показники зводяться як по групах, так і розрізняються по окремих клієнтах та статтях. Наступним етапом є автоматичне агрегування даних системою і представлення звіту з консолідованим прогнозом. Крім того, у рішеннях SAP при формуванні прогнозних звітів передбачена можливість моделювання прогнозних значень місячного бюджету залежно від зміни вхідних параметрів із збереженням попередніх варіантів.

Проте за неможливості використання дорогих спеціалізованих програмних продуктів підприємство має можливість користуватися універсальними платформами. Зокрема, за допомогою програмної платформи CurveExpert 1.3, що може працювати на Windows і Linux, користувач має можливість здійснювати підбір математичних функцій, які найбільш точно описували б закономірності формування планових показників, у тому числі й фінансового характеру, та давали змогу здійснити їх прогноз на декілька періодів [39].

На ринку України знайдеться цілий ряд програмних пакетів, запровадження яких полегшить процес фінансового планування (табл. 3.2).

Таблиця 3.2 – Характеристика програмних продуктів фінансового планування для українських підприємств [13]

Найменування	Основні характеристики програм
1	2
FPlan Professional Advisor+	За допомогою програми легко одержати короткий і переконливий звіт. Має 9 основних модулів (укладання бюджету, розрахунок ставки доходу в нинішніх економічних умовах; фінансування отримання освіти; аналіз доходів; аналіз витрат на зміст майна складу на підприємстві) та 9 спеціальних.
PFP Notebook	Властиві значна гнучкість при обробці відстежуваних ситуацій і простота у використанні. Складається з 8 модулів: інформація про клієнтів; фінансові дані; управління ризиками; інвестиції; фінансове планування; фінансування отримання освіти; розрахунок податку на прибуток. До програми включено 40 звітів, 20 графіків та 15 зразків листів.

Продовження таблиці 3.2

1	2
Profiles+	Відома простотою під час використання і підтримкою спільної роботи з іншими системами. Складається з 14 модулів: накопичення засобів, розміщення активів, непрацевдатність, освіта, управління майном, фінансова незалежність, фінансові звіти, податки на прибуток, забезпечення спадкоємців; визначення вартості бізнесу, підрахунок вартості пільг службовців, фінансові звіти і коефіцієнти та ін.
M-Plan	Поточна версія дозволяє проводити пенсійне планування, управління майном, аналіз потреб у капіталі, одержувати понад 100 звітів. Очікуване доповнення до програми підключить функції аналізу податків і планування витрат на отримання освіти. До складу пакета входять модулі моделювання переказу активів та накопичення засобів і розрахунок зносу
Cheshire Financial Planning Suite	Програма інтегрує дані і здатна виконувати складні обчислення. Містить модулі: довірче управління майном, планування розміщення активів, розрахунок грошових потоків і розміру фінансування, управління розподілом пенсійних та інших виплат.
MasterPlan	Має можливості моделювання, одноразового введення даних; підтримує інтегровані режими побудови запитів і сортування інформації. Програма здатна контролювати співвідношення активів і зобов'язань, створює звіт про фінансовий стан. Дозволяє формувати звіти з чотирьох типів елементів: графічні зображення, текстові вставки, основна частина і підсумкові результати.
ExecPlan	Обробляє велику кількість можливих сценаріїв «що буде, якщо» при проведенні планування. Розглядає безліч альтернативних сценаріїв, включаючи смерть і втрату працевдатності. Враховуються також зміни в доходах, активах, витратах або зобов'язаннях. Дохід може перераховуватися щорічно. Розглядаються періоди часу від 1 до 100 років.

Програми економлять цінний час і дозволяють концентруватися на плануванні та аналізі. Однак недосконалі програми можуть зашкоджувати намірам і заважати роботі працівників на підприємстві. Кожний програмний пакет характеризується своїми сильними й слабкими ознаками. Остаточне рішення щодо його купівлі багато в чому базуватиметься на перевагах для користувача, а також на потребах та наявних фінансових ресурсах у підприємства.

Не кожна з наявних програм здатна задовольнити потреби будь-якого фахівця в області фінансового планування. Викладене описування пакетів буде корисним з позиції економії часу і сил при обчисленнях, потрібних для підготовки фінансового плану. В ідеалі програма повинна дозволяти фахівцю з планування зосередитися на виробленні стратегії і виконанні сценаріїв «що буде, якщо».

Програма, що надто складна у використанні або вимагає багато часу, щоб пристосуватися до неї, може завадити, а не допомогти. Відмінності між

програмами криються головним чином у підході до розв'язання задач введення, збереження і видачі даних, а також у способах задоволення вимог клієнтів у разі нестандартних ситуацій.

Представлені на ринку програми різняться за ціною і функціональними можливостями, але підкоряються простому правилу: одержуємо те, за що платимо. Найскладніші і найдорожчі системи, як правило, містять більше можливостей, хоча деякі з їх функцій являють вузький інтерес. Такі системи часто використовують складніші алгоритми, завдяки чому певні змінні прогнозуються точніше. Низка програм виділяється своєю спеціалізацією в тій чи іншій області.

Фахівці з планування повинні ретельно перевірити всі можливості програми, переконатися, що саме вона здатна виконати роботу. Крім реалізації більшого числа функцій, дорожчі системи, зазвичай, містять гнучкіші можливості настройки, враховують ширший набір різних ситуацій, хоча це досягається підвищенням складності. Якщо фінансовий план використовується просто як засіб підготовки довідок, то така різноманітність може виявитися непотрібною.

Програма ExecPlan, одна з найпопулярніших комп'ютерних програм, що випускається компанією Sawhney System, обчислює податкові платежі і вплив на грошові потоки продажу будь-якого активу, грошових витрат майбутніх періодів або інвестицій. Так, за допомогою більше 100 шаблонів, що настроюються, можна створювати звітні документи по найважливіших майбутніх подіях, по управлінню нерухомістю, за наслідками моделювання управління наявними засобами і аналізу потреб у капіталі. Звіти, створені ExecPlan, експортуються в Word і Excel з метою внесення подальших змін. Вбудована графічна система містить 35 різних типів графіків, якими можна маніпулювати всередині програми, одержуючи окремі зображення або вставляючи у звіти [23].

Ринок, з його жорсткою конкуренцією, висуває високі вимоги до планування, зокрема в застосуванні нових інформаційних технологій. Використання програмного забезпечення полегшить процес фінансового планування, значно підвищить його ефективність та результативність, спростить виконання розрахунків та дозволить наочно показати результати планування.

3.2 Шляхи удосконалення інформаційного забезпечення фінансового планування на підприємстві

Важливим питанням є якість інформаційного забезпечення фінансового планування на підприємстві. В умовах нестабільності економічної ситуації в Україні внутрішні користувачі інформації повинні мати доступну й достовірну інформацію для оперативного реагування на зміни середовища господарювання та корекції фінансових планів. Відтак розробка і впровадження ефективної системи інформаційно-аналітичного забезпечення фінансового планування набуває особливого значення.

При плануванні необхідно враховувати як внутрішні, так зовнішні джерела інформації. Велика кількість інформації потребує застосування нових інформаційних технологій, які поєднують у собі можливості сучасної обчислювальної техніки, засобів зв'язку, інформатики.

У конкурентних умовах внутрішнього та зовнішнього ринків ефективно функціонування системи інформаційно-аналітичного забезпечення фінансового планування сприяє зниженню ризиків та прийняттю раціональних управлінських рішень. Зважаючи на те, що основою системи фінансового планування є фінансовий план, доступність та достовірність інформації впливають на правильність складання цього документа. Отже, фінансові плани необхідно складати на підставі повної, реальної та достовірної статистичної інформації.

Система інформаційного забезпечення фінансового планування повинна мати чітку структуру та відображати картину діяльності підприємства шляхом інтеграції всіх її елементів. Важливим питанням при побудові такої системи є впровадження автоматизованих інформаційних технологій управління фінансовою діяльністю підприємства, однак разом з тим не варто забувати, що це може призвести до зниження безпеки фінансової інформації та підвищення ризику її вразливості до сторонніх деструктивних впливів. Тому варто забезпечити відповідні системи її захисту.

Технологіями, що обслуговують процеси фінансового планування, мають бути комп'ютерні технології, засновані на принципі візуально-інтуїтивного витягу корисної інформації (ВІ-технології).

Business intelligence (скорочено – ВІ) – це узагальнювальний термін, що включає застосунки, інфраструктуру й інструменти, а також кращі практики, які забезпечують доступ до інформації та її аналіз з метою оптимізації рішень і управління ефективністю [19].

ВІ (business intelligence, інтелектуальний аналіз даних, бізнес-аналітика) – комп'ютерні методи і інструменти для організацій, що забезпечують переклад транзакційної ділової інформації в форму, придатну для бізнес-аналізу, а також засоби для роботи з обробленою таким чином інформацією.

Мета ВІ-технологій – інтерпретувати велику кількість даних, загострюючи увагу лише на ключових факторах ефективності, моделюючи результат різних варіантів дій, відстежуючи результати прийняття рішень. За допомогою ВІ-технологій відбувається очищення, консолідація даних, перетворення їх у зручний для аналізу формат.

Терміни ВІ і «бізнес-аналітика» найчастіше використовуються як синоніми, але між ними є різниця. Бізнес-аналітика (у вузькому розумінні), на відміну від ВІ, має справу з уже очищеними, підготовленими для аналізу даними, використовує статистичні та кількісні інструменти для оцінки поточної ситуації та прогнозування, тому її все частіше називають «поглиблена аналітика».

ВІ-технології підтримують прийняття бізнес-рішень – від операційних до стратегічних. Основні операційні рішення включають в себе позиціонування продукції або цін на неї. Стратегічні бізнес-рішення включають в себе пріоритети, цілі і напрямки. ВІ-система найбільш ефективна, коли вона об'єднує дані, отримані з ринку, на якому працює підприємство (зовнішні дані), з даними з джерел на підприємстві, такими як фінансові та виробничі (внутрішні дані). У поєднанні зовнішні і внутрішні дані дають повнішу картину бізнесу або ті самі «структуровані дані» – аналітику, яку не можна отримати в результаті аналізу даних тільки від одного з цих джерел.

ВІ-системи розвиваються за чотирма основними напрямками:

1. Збереження даних. Дані в сховищі ВІ-системи (data warehouse, DW) структуруються спеціальним чином для більш ефективного аналізу і обробки запитів (на відміну від звичайних баз даних, де інформація організована таким чином, щоб оптимізувати час обробки поточних транзакцій).

2. Інтеграція даних. Для формування і підтримки сховищ даних використовуються ETL-засоби – інструменти, що забезпечують отримання даних (extract), їх перетворення (transform), тобто приведення до необхідного формату, і завантаження (load) даних в сховище або в іншу базу.

3. Аналіз даних. Для всебічного аналізу даних використовуються OLAP-інструменти (on-line analytical processing). Вони дозволяють розглядати різні зрізи даних, виявляти тренди і залежності (за регіонами, продуктами, клієнтами тощо).

4. Представлення даних. Для представлення даних використовуються різні графічні засоби – звіти, графіки, діаграми. Загальноприйнятим засобом візуалізації даних є інформаційні панелі (dashboards), на яких результати відображаються у вигляді індикаторів і шкал, що дозволяють контролювати поточні значення вибраних показників, порівнювати їх з мінімально / максимально допустимими і таким чином виявляти потенційні загрози для бізнесу [20].

ВІ-технології дозволяють проаналізувати величезний обсяг інформації, представити її в наочному графічному вигляді і відстежити динаміку зміни параметрів. Одна з переваг даних технологій – швидкість сприйняття даних при їх візуальній інтерпретації. По-друге, в процесі колективної роботи замість тривалого вивчення кожним членом групи об'ємного матеріалу можливий груповий аналіз в режимі конференції або мозкового штурму.

Удосконалення системи інформаційно-аналітичного забезпечення стратегічного фінансового планування на підприємстві дасть змогу підвищити ефективність цього процесу. Розглянемо шляхи досягнення цієї мети:

1) удосконалити форми і методи збирання первинної інформації. Якість і своєчасність управління виробничими процесами та фінансово-економічною діяльністю суб'єктів господарювання в цілому залежить від своєчасного збору

достовірної інформації, за допомогою якої можна всебічно дослідити всі процеси і явища, які відбуваються в суб'єктах господарювання;

2) удосконалити процеси обробки і доставки користувачам інформації, необхідної для коректного функціонування системи інформаційно-аналітичного забезпечення стратегічного фінансового планування та, як наслідок, забезпечення підвищення ефективності цього процесу;

3) удосконалити форми і методи обліку. В умовах ринкової економіки значення обліку для суб'єктів господарювання важко переоцінити. Тут неабияке значення має оперативне збирання та обробка показників, їх простота й доступність усім користувачам у часовому та пооб'єктному аспектах.

Розглянемо основні методи, що можуть бути використані підприємством у процесі його стратегічного планування (рис. 3.1).

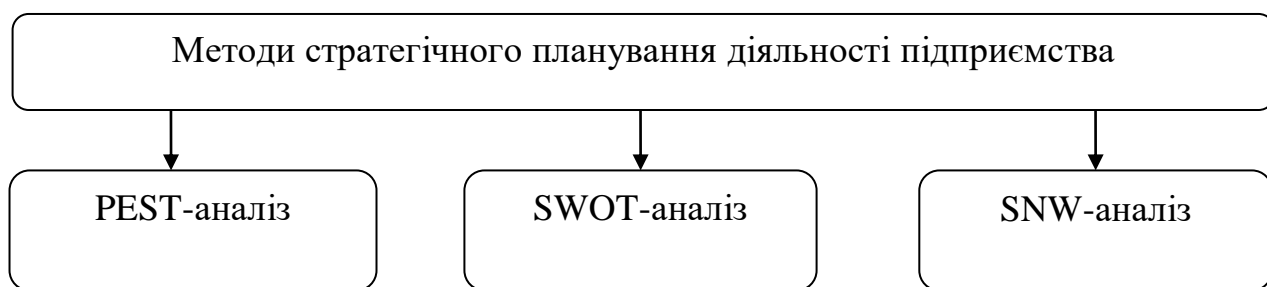

Рисунок 3.1 – Методи стратегічного планування діяльності підприємства, складено автором за [40; 41]

SWOT-аналіз – це метод, який з 60-х років минулого століття й донині широко застосовується у процесі стратегічного планування. Його суть полягає у виявленні факторів внутрішнього і зовнішнього середовища організації і розділенні їх на чотири категорії: Strengths (сильні сторони), Weaknesses (слабкі сторони); Opportunities (можливості), Threats (загрози).

SWOT-аналіз є найбільш універсальним та широко застосовуваним методом, який дозволяє побудувати стратегічний баланс негативних і позитивних факторів, що впливають на суб'єктів господарювання як зовні, так і зсередини.

Отже, проведення SWOT-аналізу є доцільним з огляду на те, що основою будь-якого успішного стратегічного плану є аналіз сильних і слабких сторін

внутрішнього середовища організації, а також можливостей і загроз її зовнішнього середовища. Суб'єктивна і об'єктивна інформація повинна бути отримана з широкого переліку джерел, в тому числі варто опитати працівників, власників суб'єктів господарювання, директорів, споживачів, керівників фінансових установ та організацій-партнерів.

При розробці стратегічних фінансових планів зовнішні чинники впливу, оскільки жоден суб'єкт господарювання не існує в статичному середовищі. Соціальні, політичні та економічні тенденції постійно впливають на попит і пропозицію товарів і послуг. Досягнення в сфері технологій відкривають нові можливості, а також створюють нові очікування. Тому дуже важливо забезпечити врахування у стратегічних планах, зокрема фінансових, відображення умов зовнішнього середовища. Це сприятиме чіткому і всеосяжному розумінню суб'єктами господарювання зовнішніх можливостей і викликів, які стоять перед ними.

PEST-аналіз – це маркетинговий інструмент, призначений для виявлення політичних (P – political), економічних (E – economic), соціальних (S – social) і технологічних (T – technological) аспектів зовнішнього середовища, які впливають на підприємство.

PEST-аналіз є настільки важливим при будь-якому плануванні діяльності, що часто є єдиною можливістю оперативно відреагувати на зміну обстановки. Саме тому необхідно використовувати метод PEST-аналізу, оскільки це дозволяє зробити діяльність банку більш успішною.

SNW-аналіз (акронім від англ. Strength, Neutral, Weakness) – аналіз сильних, нейтральних і слабких сторін організації. Як показала практика, в ситуації стратегічного аналізу внутрішнього середовища організації як нейтральну позицію найкраще фіксувати середньоринковий стан для даної конкретної ситуації. Зазвичай SNW-аналіз застосовують для більш глибокого вивчення внутрішнього середовища організації після проведення SWOT-аналізу.

Одним з проблемних для банків України моментів у організації ефективного інформаційного забезпечення планування є питання існування істотних

протиріч між необхідністю досягнення прозорості цього середовища і безпекою банків. Схема ефективного інформаційного забезпечення повинна формуватися з дотриманням необхідних норм як розкриття інформації, так і захисту інформації, якою може володіти банк.

Інформація є і товаром, і важелем, який впливає на банківську діяльність. Банки можуть мати однаковий доступ до інформації, але підхід і, зрозуміло, використання банками цієї інформації буде різним, виходячи з технічних можливостей і цілей, які вони перед собою ставлять. Також слід враховувати, що ситуація, коли для банку доступним є весь обсяг інформації, є ідеальною. За таких умов банківський ринок був би ефективним, а інформація втратила б свою ціну як товар, яким вона й є насправді. Тому при плануванні банківської діяльності слід враховувати помилки, які є наслідком недостатності інформації.

Варто зазначити, що основною проблемою створення ефективного інформаційного забезпечення планування банківської діяльності часто є зовсім не нестача інформації, а її надлишок. При складанні конкретних планів її набагато більше, ніж може сприйняти окремий менеджер банку.

Сучасне інформаційне забезпечення планування банківської діяльності повинно включати прогнозу складову. Відтак до основних завдань прогнозування в системі планування банківської діяльності потрібно зараховувати такі:

- 1) визначення ринкових інтересів банку;
- 2) оцінка можливих цілей розвитку внутрішнього середовища банку та його окремих складових;
- 3) оцінка шляхів розвитку внутрішнього середовища банку та його окремих складових;
- 4) визначення внутрішніх і зовнішніх загроз діяльності банку та їх негативних наслідків;
- 5) оцінка необхідних витрат і ресурсів для складання оптимальних перспективних планів банківської діяльності.

Таким чином, обґрунтування шляхів удосконалення інформаційного забезпечення фінансового планування підприємства сприятиме підвищенню ефективності його діяльності.

3.3 Напрями оптимізації інформаційного забезпечення стратегічного фінансового планування в АТ КБ «ПриватБанк»

З'ясування теоретичних підходів і практичних аспектів щодо інформаційного забезпечення системи стратегічного фінансового планування банку є актуальним і слід розглядати як частину вирішення комплексної проблеми становлення ефективної системи банківського стратегічного планування.

Стратегія АТ КБ ПриватБанк до 2022 р. затверджена рішенням Наглядової ради Приватбанку (проткол № 17 від 27.04.2018 р.) і схвалена Наказом Міністерства Фінансів України № 560 від 12.06.2018 р. (Додаток Г). У рамках даної стратегії передбачено, зокрема, підвищення контролю над інформаційними технологіями (оптимізація ІТ-архітектури) [68].

ІТ-архітектура в загальному вигляді найчастіше визначається як сукупність керівних принципів, концепцій, правил, шаблонів, інтерфейсів і стандартів, які використовуються при побудові інформаційних технологій підприємства. ІТ-архітектура є тим фундаментом, на якому будуються і функціонують всі інформаційні технології підприємства і прикладні системи, що забезпечують підтримку і виконання бізнес-процесів підприємства.

Вплив ІТ-архітектури на вибір інформаційних систем колосальний, тому що в рамках ІТ-архітектури встановлюються принципи функціонування апаратної платформи, операційних систем, систем управління базами даних, мов програмування, прикладних систем проміжного шару, каталогів, систем безпеки, мережевої інфраструктури. У зв'язку з цим, ступінь опрацьованості ІТ-архітектури та підходи до розробки ІТ-стратегії взаємопов'язані.

Інформація відіграє важливу роль у суспільстві, вона пов'язує між собою різні види діяльності людей і виступає найважливішим ресурсом життєдіяльності. При цьому характерною особливістю інформаційних ресурсів

є те, що вони постійно наростають, створюючи тим самим умови для накопичення досвіду, сприяючи розробці та прийняттю ефективних управлінських рішень.

Інформаційному забезпеченню належить виняткова роль в успішному функціонуванні банку. Саме розвиток інформаційного забезпечення є сьогодні, з одного боку, об'єктивно необхідною передумовою, з іншою – умовою для становлення й удосконалення системи стратегічного планування в банках.

Ефективні стратегічні рішення АТ КБ «ПриватБанк» мають базуватися на якісній і кількісній оцінках умов і чинників, які впливають або діють у самому банку й поза ним. Тому без необхідної інформації неможливо правильно виявити і оцінити всю сукупність чинників, що визначають реальний стан середовища, в якому банк працює.

Процес стратегічного планування в банку насамперед пов'язаний із пошуком і аналізом інформації про складові зовнішнього середовища. Стратегічне планування – це планування відповідно до турбулентного навколишнього середовища.

Зовнішні чинники можуть мати різний по силі вплив на банк, починаючи від негативного (наприклад, дії конкурентів, платіжна криза) до позитивного (підйом економіки, зниження рівня ризиків). Зрозуміло, що й роль кожного з чинників у процесі стратегічного планування може змінюватися від позитивної до негативної і навпаки.

У сучасних умовах розвитку для інформаційних банківських технологій характерне широке використання високоефективних автоматизованих інформаційних систем, що дають змогу істотно підвищувати рівень передбачування впливу зовнішніх чинників на банк.

Сучасні інформаційні системи дають можливість здійснювати збір і зберігання інформації, оперативно й точно передавати її за призначенням, здійснювати обробку, виявляти відхилення від намічених показників, проводити аналіз даних.

На цій підставі з'являється можливість ефективно планувати банківську діяльність, поетапно здійснювати систематичний аналіз цієї діяльності, координувати та своєчасно вносити відповідну корективу, відстежуючи зміну умов зовнішнього середовища.

Застосування розвинених інформаційних систем створює передумови для посилення централізації й перенесення на вищий рівень керівництва функцій стратегічного планування діяльності банку.

Під інформацією розуміють сукупність відомостей про зміни, що здійснюються в системі та навколишньому середовищі, які зменшують міру невизначеності наших знань про конкретний об'єкт. При цьому обмін даними може здійснюватися між людьми, людиною і комп'ютером, а також між комп'ютерами.

Стратегічна інформація, яка має використовуватися в процесі стратегічного планування банку, є організованою сукупністю таких даних, які пройшли аналітичну обробку і підготовлені до конкретного і певного використання в процесі стратегічного планування.

На першому етапі стратегічна інформація має готуватися у вигляді баз даних, під якими слід розуміти структурно організовані, але аналітично неопрацьовані масиви показників, що характеризують стан внутрішнього і зовнішнього середовища банку. Другим етапом підготовки стратегічної інформації є накопичення сукупності даних та їх аналітичне опрацювання, що придатні для конкретного використання. Наявність і використання стратегічної інформації надає можливість приймати відповідні рішення на будь-яких рівнях управління АТ КБ «ПриватБанк».

Вимогами до стратегічної інформації мають бути: її аналітичний та прогнозний характер, а також наявність її релевантності (відповідності між інформаційним запитом і отриманим повідомленням за сутністю) та адекватності (тотожності отриманого повідомлення інформаційному запиту за структурою).

Безперечно, наявність інформації є початковою базою управління банком. Формування системи інформаційного забезпечення має на меті дати банку

повну, достовірну та своєчасну інформацію, необхідну для вирішення складних завдань стратегічного планування банку.

Від того, як організований збір, обробка, розподіл інформації з метою забезпечення процесу прийняття рішень, значною мірою залежить як результативність системи стратегічного планування зокрема, так і ефективність управління банком в цілому.

Для конкретизації сутності інформаційного забезпечення планування банківської діяльності потрібно вирішити завдання визначення вимог до інформації та формування переліку інформації, потрібної для планування банківської діяльності.

Основні вимоги, яким має відповідати інформація з позиції стратегічного фінансового планування банківської діяльності представлено на рис. 3.2.

Рисунок 3.2 – Основні вимоги до якості інформації з позиції стратегічного фінансового планування банківської діяльності, складено автором за [44; 46]

Інформація має бути надійною або достовірною. Інформацію можна вважати достовірною у тому разі, якщо вона не спотворює істини. На практиці виконання цієї вимоги досягається за рахунок використання методологічно правильної техніки отримання даних, а також шляхом їх перевірки. Управлінські рішення банку, прийняті на підставі недостовірної інформації, будуть помилковими та можуть призводити до значних втрат коштів.

Своєчасність інформації передбачає, що вона зберігає свою актуальність на той час, коли стає доступною для використання банком. Актуальна інформація дає реальне відображення стану банку і забезпечує процес оптимального прийняття рішень. Неактуальна інформація не є суттєвою для поточних рішень, хоча може використовуватись у майбутньому.

Вимоги щодо актуальності істотно зростають при роботі банку в умовах, які постійно змінюються. Інтервал часу, протягом якого інформація залишається актуальною, залежить від природи рішень, що приймаються на її основі, але в будь-якому разі цей період не може бути меншим від часу, який відводиться для прийняття управлінського рішення.

Для розв'язання задач планування банківської діяльності необхідна інформація, досить конкретна за змістом, яка враховує усі фактори, що характеризують ситуацію, і досить повна для прийняття рішень.

Повнота й регулярність отримання даних передбачають систематичне надходження необхідного обсягу даних у банк, а також належний рівень організації їхнього зберігання в банку. Інформація відповідає вимозі повноти, якщо її досить для розуміння та прийняття на її підставі управлінських банківських рішень.

Оскільки інформація необхідна банку для своєчасного реагування на різноманітні непередбачені ринкові процеси та явища, що виникають у зовнішньому середовищі і мають визначальний вплив на процеси планування банківської діяльності, базовим має стати положення, що неповнота інформації не лише стримує прийняття банківських рішень, а й може стати причиною помилок в процесі планування банківської діяльності. Разом з тим, неповна інформація спотворює умови для складання планів банку, а це, в свою чергу, призводить до неефективності планування банківської діяльності в цілому.

Інформація має бути цінністю, оскільки в іншому випадку вона лише відволікає увагу, заважає осмисленню суті процесів, подій, операцій. Цінність інформації залежить від обсягу та значущості завдань, що вирішуються на її основі.

Інформація має бути коректною і належно підготовленою для застосування, що дасть змогу своєчасно й ефективно використати її для прийняття управлінських рішень. Виконання цієї вимоги забезпечується за рахунок відповідної обробки та аналізу даних і подання їх у доступній формі, що легко читається (наприклад, у вигляді таблиць, схем, діаграм, графіків).

Інформація має задовольняти й таку важливу вимогу, як зіставлення. Без виконання цієї вимоги подальша обробка даних стає безглуздою. Порівнянність даних досягається за рахунок використання єдиної методологічної бази спостережень і реєстрації показників.

При вирішенні завдань інформаційного забезпечення системи стратегічного планування банку важливо використати системний підхід. Під системним підходом щодо інформаційного забезпечення системи стратегічного планування банку розуміють наявність сукупності взаємопов'язаних елементів, які забезпечують організацію інформації для здійснення ефективного планування.

До числа основних інформаційних систем стратегічного планування входять:

а) зовнішні інформаційні системи: система законодавчих і нормативних документів; інформаційні системи на базі нових інформаційних технологій (наприклад, Інтернет);

б) внутрішні інформаційні системи: система внутрішніх нормативних документів банку; система бухгалтерського обліку та звітності; автоматизована банківська система; система економічної безпеки банку; система управління внутрішньобанківськими ризиками; система оцінки діяльності банку; маркетингова інформаційна система [23].

АТ КБ «ПриватБанк» має величезні можливості щодо накопичення значних обсягів інформації, яка стосується діяльності не лише діяльності банків, але й інших господарських і фінансових структур, державних органів тощо. Потреби АТ КБ «ПриватБанк» в інформації постійно зростають. Тож ці потреби потрібно задовольнити повною мірою.

Отже, завдання визначення вимог до інформації та формування переліку інформації, потрібної для системи стратегічного фінансового планування, є одним із актуальних нині для АТ КБ «ПриватБанк».

Дослідження проблеми інформаційного забезпечення стратегічного планування банку є доцільними. І чим швидше проблему буде вирішено, тим швидше будуть створені реальні умови для закріплення тенденцій стійкості й надійності банківської системи України.

ВИСНОВКИ

У процесі виконання дипломної роботи виконано всі поставлені завдання та досягнута мета роботи. За результатами проведеного дослідження доцільно зробити такі висновки:

1. Розкрито значення інформації для фінансового планування на підприємстві та її класифікацію. Висвітлено суть фінансової інформації. Представлено різні види інформації, що використовується у процесі фінансового планування. Наведено перелік зовнішніх та внутрішніх користувачів фінансової інформації. Досліджено інтереси різних груп користувачів у фінансовій інформації. З'ясовано, що усі користувачі фінансової інформації зацікавлені в її повноті, правдивості, неупередженості та своєчасності. У наш час інформація має вирішальне значення для фінансового планування на підприємстві.

2. Розглянуто складові системи інформаційно-аналітичного забезпечення фінансового планування на підприємстві. Ефективність фінансового планування на підприємстві значною мірою залежить від якості його інформаційного забезпечення. Вичерпна, достовірна, своєчасна і зрозуміла інформація є основою для ухвалення оптимальних фінансових рішень. Досліджено показники інформаційно-аналітичного забезпечення фінансового планування, що формуються із внутрішніх та зовнішніх джерел. Інформаційне забезпечення фінансового планування на підприємстві варто розглядати як комплексне поняття, що охоплює сукупність даних, організацію їх введення, обробки, збереження та накопичення, пошуку, а також поширення в межах компетенції зацікавлених осіб в зручному для них вигляді.

3. З'ясовано суть системи інформаційного забезпечення стратегічного фінансового планування на підприємстві. Система інформаційного забезпечення стратегічного фінансового планування – це сукупність інформації, а також засобів та методів її обробки, перетворення та трактування, що необхідна для здійснення стратегічного фінансового планування та прийняття відповідних управлінських рішень. Розглянуто бази даних, які

використовуються підприємствами в процесі стратегічного фінансового планування. Система інформаційного забезпечення стратегічного фінансового планування повинна мати чітку структуру та відображати картину діяльності суб'єкта господарювання шляхом інтеграції всіх її елементів.

4. Охарактеризовано діяльність АТ КБ «ПриватБанк». Проаналізовано офіційний сайт банку. Досліджено банківські продукти та послуги, які ПриватБанк пропонує клієнтам. До останніх інновацій ПриватБанку, які отримали визнання у світі, належать такі продукти, як платіжний міні-термінал, вхід в Інтернет-банкінг через QR-код, онлайн-інкасація, десятки різноманітних мобільних додатків. Розглянуто функції мобільних додатків ПриватБанку для смартфонів на базі Android та IOS. Досліджено Приват24 – найпопулярніший в Україні Інтернет-банкінг, що належить ПриватБанку.

5. Проаналізовано систему інформаційного забезпечення фінансового планування в АТ КБ «ПриватБанк». АТ КБ «ПриватБанк» як складна суспільно-економічна система для управління та планування діяльності потребує широкої інформаційної бази. Розглянуто суть різних типів банківської інформації. З'ясовано, що коло джерел інформації для системи фінансового планування АТ КБ «ПриватБанк» дуже широке, при цьому усі джерела інформації поділяються на внутрішні й зовнішні. Достовірна, повна та своєчасна інформація є необхідною для вирішення складних завдань планування банківської діяльності та надання високоякісних банківських послуг. Від того, як організовано збір, обробку й розподіл інформації, значною мірою залежить результативність фінансового планування банку.

6. Досліджено фінансову звітність як інформаційну базу фінансового планування в АТ КБ «ПриватБанк». З'ясовано, що фінансова звітність виступає необхідним та важливим елементом інформаційного забезпечення фінансового планування, аналізу та прогнозування в ПриватБанку. Банк складає фінансову звітність відповідно до вимог Міжнародних стандартів фінансової звітності та нормативно-правових актів Національного банку України. Згідно із Законом України «Про доступ до публічної інформації» АТ КБ «ПриватБанк» розміщує

різні форми фінансової звітності на власному сайті. Річна фінансова звітність АТ КБ «ПриватБанк» складається з окремого звіту про фінансовий стан, окремого звіту про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід, окремого звіту про зміни капіталу, окремого звіту про рух грошових коштів та приміток до окремої фінансової звітності.

7. З'ясовано перспективи використання сучасних інформаційних технологій при здійсненні фінансового планування на підприємстві. Охарактеризовано програмні продукти, що можуть бути використані українськими підприємствами для фінансового планування. Ринок, з його жорсткою конкуренцією, висуває високі вимоги до фінансового планування, зокрема в застосуванні нових інформаційних технологій. Використання програмного забезпечення полегшить процес фінансового планування, значно підвищить його ефективність та результативність, спростить виконання розрахунків та дозволить наочно показати результати планування.

8. Обґрунтовано шляхи удосконалення інформаційного забезпечення фінансового планування на підприємстві. При плануванні необхідно враховувати як внутрішні, так зовнішні джерела інформації. Фінансові плани необхідно складати на підставі повної, реальної та достовірної статистичної інформації. Технологіями, що обслуговують процеси фінансового планування, мають бути комп'ютерні технології, засновані на принципі візуально-інтуїтивного витягу корисної інформації (BI-технології). Business intelligence – це термін, що включає застосунки, інфраструктуру й інструменти, а також кращі практики, які забезпечують доступ до інформації та її аналіз з метою оптимізації рішень і управління ефективністю. Розглянуто методи, що можуть бути використані підприємством у процесі його стратегічного планування.

9. Визначено напрями удосконалення інформаційного забезпечення стратегічного фінансового планування в АТ КБ «ПриватБанк». Завдання визначення вимог до інформації, потрібної для стратегічного планування, є одним із актуальних для банку. Запропоновано вимоги до якості інформації з позиції стратегічного фінансового планування банківської діяльності.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

За результатами дослідження визначено рекомендації щодо удосконалення інформаційного забезпечення фінансового планування в АТ КБ «ПриватБанк»:

1. Активізувати процес впровадження у фінансовому плануванні комп'ютерних технологій, заснованих на принципі візуально-інтуїтивного витягу корисної інформації (ВІ-технології).

Business intelligence (скорочено – ВІ) – це комп'ютерні методи і інструменти для організацій, що забезпечують переклад транзакційної ділової інформації в форму, придатну для бізнес-аналізу, а також засоби для роботи з обробленою таким чином інформацією. За допомогою ВІ-технологій відбувається очищення, консолідація даних, перетворення їх у зручний для аналізу формат.

ВІ-технології дозволяють проаналізувати великий обсяг інформації, представити її в наочному графічному вигляді і відстежити динаміку зміни параметрів. Одна з переваг даних технологій – швидкість сприйняття даних при їх візуальній інтерпретації. По-друге, в процесі колективної роботи замість тривалого вивчення кожним членом групи об'ємного матеріалу можливий груповий аналіз в режимі конференції або мозкового штурму.

2. Розширити використання у стратегічному фінансовому плануванні таких методів як SWOT-аналіз, PEST-аналіз та SNW-аналіз.

SWOT-аналіз є доцільним з огляду на те, що основою будь-якого успішного стратегічного плану є аналіз сильних і слабких сторін внутрішнього середовища підприємства, а також можливостей і загроз його зовнішнього середовища. PEST-аналіз призначений для виявлення політичних, економічних, соціальних і технологічних аспектів зовнішнього середовища, які впливають на підприємство. SNW-аналіз (акронім від англ. Strength, Neutral, Weakness) – аналіз сильних, нейтральних і слабких сторін підприємства.

Суб'єктивна і об'єктивна інформація повинна бути отримана з широкого переліку джерел, в тому числі варто опитати працівників банку, споживачів банківських послуг, бізнес-партнерів тощо.

СПИСОК ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> (дата звернення: 15.11.2020) – Назва з екрана.
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.08.1999 р. № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 18.11.2020) – Назва з екрана.
3. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17> (дата звернення: 17.11.2020) – Назва з екрана.
4. Про електронні документи на електронний документообіг : Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/851-15> (дата звернення: 18.11.2020) – Назва з екрана.
5. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> (дата звернення: 17.11.2020) – Назва з екрана.
6. Акціонерне товариство комерційний банк «ПриватБанк» річний звіт 31 грудня 2019 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://static.privatbank.ua/files/R%D1%96chnij+zv%D1%96t+za+2019rg..pdf> (дата звернення: 21.12.2020) – Назва з екрана.
7. Антонюк О. І. Система інформаційного забезпечення як елемент фінансового менеджменту [Електронний ресурс] / О. І. Антонюк, О. В. Мицак, Ю. М. Осадчук // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Сер.: Економіка. – 2012. – Вип. 19. – С. 90–94. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoa_2012_19_21 (дата звернення: 19.11.2020) – Назва з екрана.

8. Бедринець М. Д. Фінанси підприємств: навч. посіб. / М.Д. Бедринець, Л.П. Довгань. – Київ : Центр учбової літератури, 2018. – 292 с.
9. Білик М. Д. Фінансове планування на підприємстві: навч. посіб. / М. Д. Білик, Т. Е. Беялов. – Київ : ПанТот, 2015. – 435 с.
10. Бойко О.О. Фінансове планування діяльності сучасного підприємства / О.О. Бойко, М.А. Панасюк // Економіка та управління підприємствами. – 2016. – № 2. – С. 318 – 322.
11. Борнос В.М. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник. – Суми: Вид-во СумДУ, 2012. – 539 с.
12. Бортнік С. М. Принципи та роль фінансового планування в забезпеченні розвитку підприємства [Електронний ресурс] / С. М. Бортнік // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2015. – № 819. – С. 15–23. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNULPM_2015_819_5 (дата звернення: 27.11.2020) – Назва з екрана.
13. Бровко Л. І. Використання комп'ютерних технологій у фінансовому плануванні / Л. І. Бровко // Вісник Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету. – 2015. – № 1. – С. 117–121.
14. Буряк П. Ю. Фінансове планування у забезпеченні фінансової безпеки на підприємствах / П. Ю. Буряк, Л. Д. Чалапко // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки. – 2014. – Вип. 9. – С. 112 – 115.
15. Буряк А. В. Фінансове планування в системі управління розвитком підприємства / А. В. Буряк, І. В. Дем'яненко // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія : Економіка, аграрний менеджмент, бізнес. – 2014. – Вип. 200 (3). – С. 155–160.
16. Васьківська К.В. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. / К.В. Васьківська, О.А. Сич. – Львів : «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. – 236 с.

17. Васюренко О.В. Фінансове планування та прогнозування діяльності банків : монографія / О. В. Васюренко, Г. М. Азаренкова, Н. П. Погореленко та ін. – Київ : УБС НБУ, 2009. – 323 с.
18. Великий Ю. М. Теоретичні основи фінансового планування та прогнозування на підприємстві [Електронний ресурс] / Ю. М. Великий, О.В. Чвартацька // Ефективна економіка. – 2018. – № 11. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6641> (дата звернення: 21.11.2020).
19. ВІ-Бізнес-аналітика [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.it.ua/knowledge-base/technology-innovation/business-intelligence-bi> (дата звернення: 23.01.2021).
20. Business intelligence (BI) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Business_intelligence (дата звернення: 29.01.2021).
21. Говорушко Т.А. Фінансовий менеджмент : підручник / Т.А. Говорушко, В.П. Мартиненко, Н.І. Климаш, К.В. Багацька, І.В. Дем'яненко та ін. – Львів: «Магнолія 2006», 2014. – 344 с.
22. Доценко І. О. Система фінансового планування в банківській діяльності / І. О. Доценко, А. М. Шпонарська // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки. – 2015. – Вип. 11 (2). – С. 107–110.
23. Дубчак Л.В. Інформаційні системи і технології в банківській діяльності : навч. посіб. / Л.В. Дубчак, Л.А. Ключко, В. Ю. Свириденко. – Ірпінь : Видавництво Національного університету державної податкової служби України, 2016. – 248 с.
24. Єрмоленко О. А. Фінансове планування в умовах невизначеності [Електронний ресурс] / О. А. Єрмоленко, К. О. Григоренко // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2015. – Вип. 50. – С. 230–232. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2015_50_21 (дата звернення: 14.12.2020).

25. Звіт про діяльність ПриватБанку 2019 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://static.privatbank.ua/files/PrivatBank_Annual_Report_2019_UKR.pdf (дата звернення: 15.12.2020).
26. Ляшенко А. Х. Теоретичні засади фінансового планування та прогнозування в Україні / А. Х. Ляшенко // Економічний простір. – 2012. – № 61. – С. 178–191.
27. Каламбет С.В. Сутність ефективності фінансового планування на підприємстві [Електронний ресурс] / С.В. Каламбет, Г.В. Остимчук // Економіка та держава. – 2015. – № 9. – С. 84–87. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecde_2015_9_21 (дата звернення: 30.11.2020).
28. Калапа Т.В. Информационное обеспечение стратегического планирования развития предприятия / Т.В. Калапа // Управление экономическими системами. – 2013. – № 49. – С. 1–10.
29. Квасова О.П. Організація інформаційно-аналітичної діяльності у забезпеченні фінансово-економічної безпеки банку [Електронний ресурс] / О. П. Квасова, Т. В. Куксюк // International scientific journal. – 2015. – № 2. – С. 36–42. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2015_2_9 (дата звернення: 21.12.2020).
30. Киркач С. М. Конкретизація сутності поняття фінансового планування з позиції специфіки функціонування підприємства (банку) / С. М. Киркач // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : зб. наук. праць. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2012. – Вип. 34. – С. 145–160.
31. Киркач С. М. Забезпечення процесу реалізації фінансового планування діяльності банку / С. М. Киркач // Бізнес Інформ. – 2014. – № 3. – С. 345–350.
32. Киркач С. М. Фінансовий план як інструмент фінансового планування діяльності банку [Електронний ресурс] / С. М. Киркач // Проблеми економіки. – 2014. – № 2. – С. 302–308. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Rekon_2014_2_44 (дата звернення: 15.12.2020) – Назва з екрана.

33. Кірсанова Т. О. Проблеми та перспективи фінансового планування на підприємстві / Т. О. Кірсанова, Н. А. Дьяченко // Вісник Сумського державного університету. Сер. : Економіка. – 2011. – № 4. – С. 48–57.
34. Кравченко О. Особливості планування фінансового стану підприємств в умовах ринкової економіки / О. Кравченко, В. Гребеннікова // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Сер.: Економіка і управління. – 2016. – Вип. 35. – С. 229–236.
35. Колодізев О. М. Фінансове планування як складова управління діяльністю банку [Електронний ресурс]: монографія / О. М. Колодізев, С. М. Киркач. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 309 с. – Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/20378> (дата звернення: 28.11.2020) – Назва з екрана.
36. Колодізев О. М. Підвищення ефективності функціонування банків України на основі системи фінансового планування / О. М. Колодізев, С. М. Киркач // Формування ринкової економіки в Україні : зб. наук. праць. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2012. – Вип. 26. – Ч. 1. – С. 306–314
37. Лапіна І. С. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / І. С. Лапіна, О. М. Гончаренко та ін.– Одеса: Атлант, 2016 – 313 с.
38. Мазур Д. В. Фінансове планування діяльності підприємства [Електронний ресурс] / Д. В. Мазур // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2014. – № 6(1). – С. 55–59. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2014_6\(1\)__12](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2014_6(1)__12) (дата звернення: 18.12.2020) – Назва з екрана.
39. Мельник П.І. Інформаційне забезпечення фінансів підприємства [Електронний ресурс] / П. І. Мельник // Проблеми і перспективи економіки та управління. – 2015. – № 1. – С. 132–143. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prpeu_2015_1_21 (дата звернення: 28.01.2021) – Назва з екрана.

40. Метод PEST-аналізу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/PEST-%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7> (дата звернення: 23.01.2021) – Назва з екрана.
41. Метод SWOT-аналізу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/SWOT-%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7> (дата звернення: 15.01.2021) – Назва з екрана.
42. Мобільні додатки ПриватБанку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://privatbank.ua/apps> (дата звернення: 25.01.2021) – Назва з екрана.
43. Нагорна І. В. Економіко-сутнісний вимір інформаційного забезпечення в аналітичній системі управління фінансовою стійкістю [Електронний ресурс] / І. В. Нагорна // Науковий вісник Ужгородського університету : Серія: Економіка. – 2017. – Вип. 1 (49). Том 1. – С. 188–192. – Режим доступу: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/15357> (дата звернення: 25.01.2021) – Назва з екрана.
44. Неізнана О.В. Інформаційне забезпечення стратегічного планування банку [Електронний ресурс] / О.В. Неізнана // Фінанси, облік і аудит: Збірник наукових праць. – Вип. 15. – Київ: КНЕУ, 2010. – С. 132–139. – Режим доступу: https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/263/15_15.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення: 25.12.2020) – Назва з екрана.
45. Непочатенко О.О. Фінанси підприємств: підручник / О.О. Непочатенко, Н.Ю. Мельничук. – Київ : Центр учбової літератури, 2019. – 504 с.
46. Нестор О. Ю. Система інформаційного забезпечення стратегічного фінансового планування суб'єктів господарювання / О.Ю. Нестор // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2015. – № 15. – С. 118–121.
47. Нестор О. Ю. Структура системи інформаційного забезпечення стратегічного фінансового планування суб'єктів господарювання / О.Ю. Нестор // Розвиток економічної системи в контексті міжнародного співробітництва: збірник тез наукових робіт учасників Міжнародної

- науково–практичної конференції для студентів, аспірантів та молодих учених. Київ, 21–22 серпня 2015. – С. 105–108.
48. Носирєв О.О. Інформаційно–аналітичне забезпечення фінансового планування діяльності промислових підприємств [Електронний ресурс] / О.О. Носирєв, М.І. Дядюра. – Режим доступу: <http://es.khpi.edu.ua/article/viewFile/2519-4461.2020.1.64/204828> (дата звернення: 22.01.2021) – Назва з екрана.
49. Оверчук А. В. Теоретичні аспекти фінансового планування [Електронний ресурс] / А. В. Оверчук // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. – 2014. – № 1. – С. 99–106. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzhdtu_econ_2014_1_15 (дата звернення: 15.01.2021) – Назва з екрана.
50. Олексів І.Б. Сучасні аспекти планування діяльності підприємства : основні тенденції та шляхи вдосконалення / І.Б. Олексів // Науковий вісник НЛТУ України. – 2014. – № 8. – С. 217–220.
51. Островська Г.Й. Стратегічне фінансове планування діяльності компаній в умовах економіки, заснованої на знаннях / Г.Й. Островська // Сталій розвиток економіки. – 2017. – № 3 (36). – С. 93–98.
52. Офіційний сайт Асоціації українських банків [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://aub.org.ua/> (дата звернення: 25.12.2020) – Назва з екрана.
53. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/> (дата звернення: 11.12.2020). – Назва з екрана.
54. Офіційний сайт ПриватБанка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://privatbank.ua/> (дата звернення: 25.01.2021) – Назва з екрана.
55. Плюта Ю.С. Фінансове планування на підприємстві та напрями його вдосконалення / Ю. С. Плюта, О. В. Батрак, І. О. Тарасенко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2014. – № 7. – С. 56 – 58.
56. Поддєрьогін А.М. Фінансовий менеджмент [Електронний ресурс] : підручник / А. М. Поддєрьогін, Н. Д. Бабяк, М. Д. Білик та ін. – Київ :

- КНЕУ, 2017. – 534 с. – Режим доступу: <https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/23580/menedzhment.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення: 29.01.2021) – Назва з екрана.
57. Приват24 – Ваш живий Інтернет-банк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.privat24.ua/> (дата звернення: 29.01.2021) – Назва з екрана.
58. Примостка Л.О. Фінансовий менеджмент у банку: підручник / Л. О. Примостка. – 3-тє вид., доп. і перероб. – Київ: КНЕУ, 2012. – 338 с.
59. Радченко Д. М. Сутнісна характеристика фінансового планування на підприємстві [Електронний ресурс] / Д. М. Радченко // Молодий вчений. – 2016. – № 6. – С. 89–93. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_6_25 (дата звернення: 30.01.2021) – Назва з екрана.
60. Семенов Г.А.. Фінансове планування і управління на підприємствах: навчальний посібник / Г.А. Семенов, В.З. Бугай, А.Г. Семенов, А.В. Бугай. – Київ: Центр учбової літератури, 2007. – 432 с.
61. Свистун Л.А. Перспективи використання сучасних інформаційних технологій при здійсненні фінансового планування на підприємстві / Л.А. Свистун // Економіка і регіон. Серія: Гроші, фінанси і кредит. – 2016. – № 3. – С. 13–21.
62. Ситник Г.В. Принципи фінансового планування та його роль у забезпеченні збалансованого фінансового розвитку підприємства / Г.В. Ситник // Інноваційна економіка. – № 7. – 2011. – С. 76–78.
63. Ситник Г. Фінансове планування у ціннісно орієнтованому управлінні / Г. Ситник // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. – 2012. – № 6. – С. 56–72.
64. Сокиринська І.Г. Система інформаційного забезпечення фінансового менеджменту як основа для оцінки фінансового потенціалу підприємства [Електронний ресурс] / І.Г. Сокиринська, І.Г. Аберніхіна, О.С. Наумов // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – № 2. – С. 80 – 83. – Режим доступу: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/>

- 2010_2_2/pdf/080-083.pdf (дата звернення 15.12.2020). – Назва з екрана.
65. Соколова М. С. Суть та етапи стратегічного фінансового планування на підприємстві / М. С. Соколова, С. М. Ногіна // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки. – 2014. – Вип. 5(4). – С. 141–143.
66. Ставерська Т. О. Фінансове планування та прогнозування в підприємствах і фінансових установах : навч. посіб. / Т. О. Ставерська, І. С. Андрющенко. – Харків: Видавець Іванченко І. С., 2013. – 146 с.
67. Статут акціонерного товариства Комерційний банк «Приватбанк» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://static.privatbank.ua/files/statut_privatbank.pdf (дата звернення 23.01.2021). – Назва з екрана.
68. Стратегія АТ КБ ПриватБанк до 2022 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://static.privatbank.ua/files/20180117.pdf> (дата звернення: 29.01.2021) – Назва з екрана.
69. Телишевська Л.І. Фінансове планування як передумова фінансової стабільності підприємства [Електронний ресурс] / Л.І.Телишевська, Н.П. Андрущенко, С.С. Сергеев // Механізм регулювання економіки. – 2013. – № 2. – С. 71–77. – Режим доступу: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/37628> (дата звернення 21.12.2020). – Назва з екрана.
70. Тешева Л.В. Роль фінансового планування у сучасних умовах господарювання [Електронний ресурс] / Л.В. Тешева, М.П. Хохлов, І.М. Петрова // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2018. – Вип. 23. – С. 314–320. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/23-2018/62.pdf> (дата звернення 16.01.2021). – Назва з екрана.
71. Хрипко І.С. Фінансове планування як основний елемент управління фінансовою діяльністю банку [Електронний ресурс] / І.С. Хрипко, Г.М. Азаренкова // Приазовський економічний вісник. – 2019. – Вип. 5 (16). – С. 324–328. – Режим доступу: http://rev.kpu.zp.ua/journals/2019/5_16_uk/57.pdf (дата звернення 23.12.2020). – Назва з екрана.
72. Чепелюк Г. М. Стратегічний аналіз та планування розвитку банку в умовах

взаємодії з чинниками зовнішнього середовища [Електронний ресурс] / Г.М. Чепелюк // Ефективна економіка. – 2019. – № 5. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7060> (дата звернення: 27.01.2021).

73. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент : підручник / В.М. Шелудько; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – 2-ге вид., стер. – Київ: Знання, 2013. – 375 с.
74. Янковська В.А. Теоретичні основи планування та прогнозування на підприємстві / В. А. Янковська, А. М. Хижняк // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2015. – № 2. – С. 166–174.
75. Ястребова О. В. Методика фінансового планування та прогнозування на підприємстві / О. В. Ястребова // Інвестиції: практика та досвід. – 2012. – № 1. – С. 75–78.